

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83177

PODUREDNIŠTVO

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija Lir 23.000

Letna inozemstvo Lir 35.000

Letna inozemstvo, USA dol. 28

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXXV. - Štev. 13 (1746)

Gorica - četrtek, 31. marca 1983 - Trst

Posamezna številka Lir 500

Stane Kregar: Vstali Kristus

Velika noč v svetem letu odrešenja bo spet potrdila resnico, iz katere živi Cerkev že 1950 let: odrešeni smo, osvobojeni smo, za življenje smo zaznamovani, upanje imamo, lepša prihodnost je pred nami. Kristus, ki je premagal greh in smrt, živi in prebiva med nami ter živi za nas. Tega ne more nihče preklicati, nihče razveljaviti, nihče spraviti s sveta.

Da bi v tem čudovitem spoznanju naši naročniki, bralci, podporniki in prijatelji katoliškega tiska praznovali Gospodovo vstajenje, jim od srca želita

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
»KATOLIŠKEGA GLASA«

Velikonočni čudež se nadaljuje

Skozi stoletja doni praznični glas velikonočnih besed: »Gospod je res vstal...« Ta veseli vstajenjski pozdrav vsem ljudem dobre volje in odprtih src je kot eksistencialno sporočilo o poveljanem Kristusu, ki kljub smrti na križu živi in je tu z nami.

Kristus je iz tisk in muk vstal za nas vse. Ljudje v smrtni tiski, preganjeni in užaljeni, dožive v sporočilu velikonočne skrivnosti rešitev v mrazu in temi. Zavestno začutijo, da ne bodo propadli, saj so s Kristusom na poti v posmrtno vstajenje in življenje.

Velikonočno veselje je neločljivo povezano s Kristusom in človeškim trpljenjem, z našo osebnostjo in družbeno nemočjo, z napakami in zločini posvetnih in cerkvenih mogočnikov, s korupcijo in izdajstvom. Tema Golgote, tisti strašni križ, ki so ga stesali za samega Jezusa Kristusa, ni moral nositi le on sam, ki je bil pravi Bog in pravi človek. Tisti križ trpljenja, omahovanja, šibkosti in zmede moramo prenašati tudi mi vsi. Šele s pomočjo in prek tega silnega božjega in tudi vsečloveškega trpljenja moremo pravilno zrasti v skrivnosti svečano vesele velikonočne nedelje.

V luč, resnico in veselje je šel Jezus samo prek križa; trpeti, pasti in umreti je moral, da lahko živi, da lahko zlo in tesnoba ob-

roč zaprtih prostorov, poln zažrtih pastir, in nas popelje ven, tja, kjer ni mej za svobodno pot vstajenjskega življenja.

Jezus spominja na čisto spomladansko vodo kot nositeljico obnovljenega in na novo obujenega življenja. On je tisti, ki kliče mrtev v življenje. Čudežna zgodba o ubogem Lazarju, katerega Jezus obudi v novo zemeljsko življenje, je kot majhen, a značilen občestni kamen na Jezusovi večni poti novega življenja.

Jezusa tu, v našem življenju ne moremo konkretno zemeljsko srečati. Zato pa ga moremo odločilno konkretno doživeti. Pred nami stoji tak, kot smo ga srečali in spoznali v evangelijih, ne kot junak iz pravljice, ki dviga meč, da bo pokončil sovražnika, temveč kot učlovečen Bog, ki je prišel iz Nazareta. Tako, kot njegovi učenci v tistih davnih velikih dneh, ko je še živel svoje prvo življenje na zemlji pri svojih domačih in zvestih, tako ga srečamo tudi mi.

Podoba je, kot da je velikonočni jeruzalemski dogodek pravkar minil. Prikazal se nam je pravkar kot križani, ki je umrl in vstal. Učenci, ki so bili toliko časa z njim povezani na življenje in smrt, skoraj ne morejo razumeti, kaj se je zgodilo in kaj pravkar gledajo. Pred njimi je tisti Bog-Clovek iz Nazareta, ki jim toliko

Pričelo se je sveto leto odrešenja

Jubilejno leto odrešenja, ki ga je papež Janez Pavel II. slovesno odprl s trojnim udarcem kladiva na svetoletna vrata bazilike sv. Petra v Rimu na praznik Gospodovega oznanjenja v petek 25. marca ob 17.41 naj bi bilo leto odpuščanja grehov. A tega odpuščanja ni mogoče doseči, če se prej ne prizna greha. Nikdar greh ni tako gospodoval nad človekom kot v sedanjih časih. In nikdar kot sedaj se ljudje niso smatrali tako nedolžne kot sedaj, pripisujoč vse zlo na svetu krivdi drugih in ne svoji, pomanjkljivostim družbenih struktur in neizpolnjenim politično gospodarskim reformam. Svet, ki zahteva mir, ki organizira mirovne pohode, pa si istočasno grozi z vojno, svet, ki noče vedeti, da ne bo miru na zemlji, dokler ga ne bo v sru slehernega človeka.

SLOVESNI OBRED ODPRTJA VRAT

To spoznanje so z vso jasnostjo nudili tri ure dolgi obredi odprtja novega jubilejnega leta odrešenja. Pričeli so se s procesijo ob 17.07 v cerkvi sv. Stefana Absincev. Med petjem litanij in psalmov 50 in 23 se je sprevod približal še zaprtim svetoletnim vratom, kjer je sv. očeta pričakal diplomatski zbor pri Apostolskem sedežu, predstavniki oblasti in rimski župan.

Po klicanju Sv. Duha, med besedami »Odpri mi vrata pravičnosti, to so Gospodova vrata, vstopil bom v tvojo hišo, o Gospod« in po treh udarcih s kladivom so se odprla svetoletna vrata in papež je samcat s patriarhalnim križem vstopil v baziliko sv. Petra. Za njim so za nekaj časa vstopili kardinali in ostalo spremstvo. Pri oltarju »Confessio« se je nato pričela sv. maša, med katero je Janez Pavel II. imel otvoritveni govor.

PAPEŽEVA PRIDIGA

Odpri svetoletnih vrat je simbol. Kakor smo vstopili čez prag te častitljive bazilike, tako vstopamo v najbolj sveto razsežnost Cerkev, v razsežnost milosti in zveličanja, ki jih črpa neprestano in vedno iz skrivnosti odrešenja. Toda s tem jubilejnim letom še posebej želimo, da bi se Cerkev zavedala, da se odrešenje v njej nadaljuje kot dar njenega božjega Ženina, da še bolj vdihava božje usmiljenje

pomeni. Križali so ga, zato je ranjen in krvav. Noben čudež ne more zakriti njegove človeške revščine, zakaj na njegovem telesu so sledovi sulice in žebeljev, ki so ga prebodli.

In vendar je tu. In vendar živi. In nas poziva, da vstanemo z njim v večno življenje. Prav to je velikonočni čudež. In čudež je tudi to, da kljub mučnemu orodju in smrti, ki so jo pripravili za nasprotnike, morajo gledati nanj tudi tisti, ki »so ga prebodli«.

LEV DETELA

Grožnje zoper Cerkev na Haitiju

Samo nekaj dni po obisku papeža Janeza Pavla II. na Haitiju je vlada te republike izrekla nove grožnje proti katoliški Cerkvi. Ker je papež povedal marsikatero kritično na račun vladanja predsednika Duvaliera, je vladni predstojnik izjavil, da se bliža konec potrpežljivosti »Papa Doc« do katoliške Cerkve. Če bo zaradi papeževskega obiska in njegovih kritičnih izjav o družbenem in političnem položaju na Haitiju prišlo do nemirov in nasilja v državi, bo posledice nosila katoliška Cerkev.

Papež Janez Pavel II. se je 9. marca med obiskom v glavnem mestu Port-au-Princeu med mašo zavzel za pravičnejšo razdelitev družbenih dobrin, bolj človeške delovne razmere in varnejše družbene strukture. Od članov vlade je zahteval »manj sebično vladanje« in spoštovanje svobode govora in tiska.

Papež Bonifacij VIII., ki je leta 1300 razglasil prvo sveto leto

in odpuščanje, da se še bolj spreobrne in veruje evangeliju, njeni otroci pa se še bolj oklenejo božjega Zveličarja, ki je vrata, skozi katera je treba vstopiti, da se zveličamo.

Na pragu jubilejnega leta odrešenja nam današnje praznično bogoslužje naznanja uresničitev tistega znamenja, ki naj bi ga po besedah preroka Izaija prejela Davodova hiša: »Glej, Devica bo spočela in rodila sina in imenoval se bo Emanuel, Bog z nami.«

In znamenje se je udeležilo. Vsak dan se trikrat v molitvi Angelovega češčenja tega spominjamo. Kaj bolj primerne kot začeti jubilejno leto s skrivnostjo božjega učlovečenja? Kajti z njim se je pričelo naše odrešenje, kot stoji zapisano v pismu Hebrejcem: »Zato ob svojem prihodu na svet pravi: »Daritve in žrtve nisi hotel, a telo si mi pripravil; žgalne daritve in daritve za greh, ti niso bile všeč. Tedaj sem rekel: Glej, prihajam, da izvršim, o Bog, tvojo voljo« (Hebr 9, 5-7).

Tako pravi Kristus, večna Očetova Beseda, njegov nadvse ljubljeni Sin. In v teh besedah je začetek odrešenja sveta in ves božji načrt do konca časov. Odrešenje sveta je vezano na tisto Telo, ki ga je Kristus prejel od Marije in daroval kot žrtev na križu, Telo, ki je potem ob vstajenju postalo poveljano.

Toda takoj ob svojem začetku je odrešenje sveta vezano na besedo pokorščine, ki je odmev na pokorščino božjega Sina. Je to Marijin pristanek na predlog božjega poslanca, da sprejme učlovečenje večne Besede, ki se odzove z besedami: »Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi« (Lk 1, 38). Iz nje, prve med odrešenimi, je Bog naredil vrata za odrešenje sveta.

Danes, spominjajoč se uresničenja Izaijevega napovedanega znamenja, izpovedujemo vero v začetek našega odrešenja. V tem znamenju hočemo imeti izhodiščno točko za vse jubilejno leto, ki naj bo dan za dnem leto božje milosti. Naj bi v tem letu še bolj ljubili Kristusa, ki si je privzel človeško telo iz Marije Device po moči Sv. Duha. Naj znova v sebi doživimo skrivnosti njegovega življenja od spočetja prek rojstva do križa in vstajenja. Naj se vsi spreobrnemo, videč v njem Sina večne Ljubezni, Očeta, ki je »bogat na usmiljenju« (Ef 2, 4).

Naj bi v tem jubilejnim letu vsa Cerkev znova začutila obilje Kristusovega odrešenja, ki se razodeva v odpuščanju grehov in očiščenju njihovih ostankov, ki težijo duše, poklicane k nesmrtnemu življenju.

nju. Naj nam pomaga premagati našo brezbržnost in topost!

Naj bi to jubilejno leto bilo tudi poziv sodobnemu svetu, ki neprestano hrepeni po pravici in miru, pa daje vedno več prostora grehu, živi v vedno večji medsebojni napetosti in se usmerja v splošno nevarnost, polno groženj in nesreč. Gospod, znova dvigni človeka, varuj ljudstva in narode! Prepreči razdejanje, ki grozi sedanjemu človeštvu! Naj se izkaže bolj močno, v človeku in svetu, delo tvojega odrešenja!

Neugodne posledice pologa za prehod meje

V Ljubljani se je sestalo predsedstvo republiške konference SZDL Slovenije in sejo skoro v celoti posvetilo aktualnim gospodarskim vprašanjem, s katerimi se spopada trenutno Jugoslavija. Tako se je razpravljalo o izvozu in vprašanju tujih kreditov, kako ohraniti doseženo raven proizvodnje sprito neugodne devizne bilance, kako urejati cene in brzdati inflacijo, ki bo že v prvih treh mesecih tolikšna kot je bilo načrtovano za vse leto. Sklenjeno je tudi bilo, da se zvezno vladno v Beogradu znova opozori na neugodne posledice, ki jih povzroča polog za prehod meje na devizni priliv v državo.

Janko Smole je v razpravi opozoril, da je bilo glede tega vprašanja v jugoslovanskem merilu premalo storjenega, da v drugih republikah in pokrajinah specifičnega vzdušja ob jugoslovansko-italijanski in jugoslovansko-avstrijski meji ne razumejo. Povedal je, da bodo zvezni organi vprašanje še enkrat obravnavali in predlagal, da je tedaj treba predložiti jasnejšo podobo o tem, kaj odprta meja pomeni za obmejni prebivalstvo in republiko Slovenijo. V razpravi o tem vprašanju je dr. Danilo Türk postregel z zanimivimi podatki, ki ilustrirajo stanje tokov na meji po uvedbi ukrepov zveznega izvršnega sveta.

Novembra lani, neposredno po uvedbi ukrepov za zmanjšanje odhodov Jugoslovancev v tujino, je prihod italijanskih državljanov v Jugoslavijo padel za 38 odstotkov v primerjavi s istim mesecem leto prej, medtem ko je januarja letos v primerjavi z lanskim januarjem padel že za 46 odstotkov. Razčlenil je tudi, kaj to pomeni za gospodarske plati: v času veljave ukrepov je Jugoslavija na ta račun izgubila 2 milijona dolarjev čistega deviznega priliva (torej z odštetim odlivom dinarjev v Italijo). Tako se izkazuje, da zapora malobojnega prometa, poleg tega da je politično nesprejemljiva, tudi gospodarsko ni smotrna. Ekonomski učinek je z 12 prehodi na leto izničen, politični odgovor pa je izostal.

■ Na posledicah poškodb, ki jih je dobil ob napadu neznancev na italijansko obhodnico v bližini bejrutskega letališča v Libanonu, je v rimski bolnišnici umrl 20-letni Filippo Montesi, ki je služil vojaški rok pri bataljonu San Marco. Bil je edini preostali sin matere, ki je vdova že od leta 1970. Montesijevi sorodniki so izrecno zavrnili državni pogreb. Pred odhodom v kraj Fano, od koder je bil mladi vojak doma, je bila v Rimu krajša žalna slovesnost, ki se je udeležil tudi predsednik Pertini. Ta je prisostvoval zasebno tudi pogrebu v Fanu, drugi predstavniki oblasti pa so bili nezaželeni. V zvezi z nedavnimi napadi na italijanske in druge vojake mednarodnih mirovnih sil v Libanonu je bila tudi razprava v senatni komisiji za obrambo in zunanje zadeve. Poročal je minister Colombo. Skoraj vsi senatorji so bili mnenja, da bi bil umik italijanskih sil v danih okoliščinah zgrešena politična poteza.

■ Sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko, ki to funkcijo opravlja že več kot 25 let, je postal prvi ministrski podpredsednik. Sovjetska vlada ima tako sedaj tri podpredsednike. Bo pa Gromiko še naprej ostal zunanji minister.

Enotnost je lahko tudi smrt

Naša slovenska kulturna preteklost je bogata, tako bogata in pisana kot pri malokaterem drugem narodu. Zgodovinar, ki raziskuje to našo kulturno preteklost, pa se od devetdesetih let preteklega stoletja srečuje z dvojnimi prosvetnimi društvi in organizacijami, z liberalno usmerjenimi in z onimi s krščansko usmerjenostjo. Dogajalo se je, da smo v isti župniji ali vasi imeli po dve prosvetni društvi, liberalno in katoliško. Pred začetkom prve svetovne vojne pa celo po tri, ker so se pridružila še socialnodemokratska društva, vsaj po nekaterih delavskih centrih.

Zgodovina priznava, da to razlikovanje ni bilo v škodo kulturi, temveč v njeno rast, razen tam kjer je to razlikovanje preraslo v medsebojno sovraštvo. Ista zgodovina pa ugotavlja tudi, da je tam, kjer je bilo eno samo prosvetno društvo ali pa ni bilo nobenega, kulturno življenje zaspalo ali pa le životarilo.

VERSKO ŽIVLJENJE JE POVEZANO S PROSVETO

Ce se ozremo na naša katoliška prosvetna društva, priča zgodovina, da je bila z njimi povezana tudi rast verskega življenja v župniji. Cvetoče prosvetno društvo je pomagalo graditi tudi cerkveno občestvo in poživljati versko življenje. Nasprotno, kjer katoliškega prosvetnega življenja ni bilo, je tudi versko življenje pešalo ali vsaj ni bilo na zadovoljivi višini. Ne bom navedel vseh krajev, ker bi se gotovo zameril, približam le dejstvo, ki ga more vsakdo ugotoviti v svoji okolici.

Zato pluralistične prosvetne in kulturne organizacije niso bile naši slovenski kulturi v škodo, nasprotno spodbujale so njeno rast in pisanost. Krščanske in katoliške prosvetne organizacije pa so bile verskemu in cerkvenemu življenju v oporo in korist.

PRISILNA ENOTNOST UBIJA KULTURO

Drugo dejstvo, ki ga zgodovina beleži, pa je, da sta prisilno slogoštvo in enotnost v kulturi vodila v diktaturo ene ali druge komponente in s tem v kulturno mrtvilo in nazadnje v smrt. V potrditev tega spoznanja ne bom navedel zgledov iz naše primorske preteklosti, temveč iz koroške, ki je sedaj aktualna.

KOROŠKI PRIMER

Koroški Slovenci so v preteklem marcu obhajali 75-letnico Slovenske krščansko-socialne zveze, značilna pa je, da so ta jubilej obhajali tako pri Krščansko kulturni zvezi kakor pri levčarski Slovenski prosvetni zvezi. Prof. Janko Zerzer je v verskem tedniku »Nedelja« z dne 13. marca pojasnil to dejstvo takole:

Leta 1908 je bila ustanovljena Slovenska krščansko-socialna zveza za Koroško kot drugod po Sloveniji v tistem času; ustanovil jo je celovski kaplan dr. Lambert Ehrlich iz Zabnic. Sprva se je vanjo včlanilo 12 prosvetnih društev, pozneje je število naraslo na 40 in več. Za časa Dolfusovega režima v Avstriji leta 1934 so razpustili vse politične organizacije, tudi slovenske. Tedaj je Krščansko-socialna zveza morala prevzeti tudi politične naloge. Vsled tega se je preimenovala v Slovensko prosvetno zvezo. Njen predsednik je bil dr. Jožko Tischler, tajnik pa dr. Vinko Zwitter, oba katoliško zavedna moža. Nacisti so leta 1938 razpustili vsa društva, tudi Slov. prosvetno zvezo.

Po vojni so leta 1946 Zvezo obnovili kot enotno slovensko prosvetno centralo za Koroško; v njej so bili tako katoličani kot levčarji ali »napredni«. Toda dr. Vinko Zwitter ni bil več tajnik in dr. Tischler leto nato ni bil več izvoljen za predsednika. Zgodovinar je zapisal: »Pri kulturnem delovanju je prodrla napredna misel«. Ta »napredna misel« v kulturi je kmalu privedla do tega, da je leta 1951 pisec potožil: »Velik in živ razvoj so obehtali prvi početki (po vojni), dokler so se mogla društva še uveljavljati s svojo iniciativo in dokler ni, v komunistične vode zašla Slovenska prosvetna zveza, uveljavila svoje kulturne diktature. Na mah so zaspala društva, kulturnih prireditev je bilo vedno manj in tistim so vtisnili pečat tako, da so se jele prazniti dvorane.«

Zaradi takšnega stanja so se verni Korošci leta 1953 odcepili od Slov. prosvetne zveze in obnovili nekdanjo Krščansko kulturno zvezo.

KULturna ENOTNOST MED KATOLICANI IN MARKSISTI JE ŠKODLJIVA

Goriški katoličani smo od vsega začetka slutili, kam vodi kulturna enotnost z marksisti, in vsled tega nismo nikoli šli z njimi v enotne prosvetne organizacije in zveze. Kakor hitro je bilo mogoče, smo ustanovili v Gorici lastno prosvetno društvo

in potem še druga na vaseh. Nazadnje smo vse združili v Zvezo slovenske katoliške prosvete.

Na ta dejstva opozarjam posebno tiste mlade, ki menijo, da je možna kulturna enotnost med katoličani in marksisti. Bojijo se »cepljenja«, bojijo se »razdora«, češ enotnost nas bo rešila. Kulturna enotnost z marksisti nas ne bo rešila, temveč bi v njej naše prosvetne organizacije samo zamrle in umrle. Od njih kulturne smrti pa bi ne imel koristi ne narod ne Cerkev, še najmanj pa zavedni slovenski verniki. Zato bi zgodovina tudi mlade lahko kaj naučila, razen če so poslani kot kukavica v tuje gnezdo.

K. H.

OKNO V DANAŠNJI SVET

■ Dve pomembni italijanski nadškofiji imata nova pastirja. V Firencah je papež Janez Pavel II. imenoval za naslednika pok. G. Benellija njegovega pomožnega škofa Silvana Piovanellija, v Bologni pa bo nadškofa kardinala A. Poma, ki je odstopil iz zdravstvenih razlogov pred 40 dnevi zamenjal msgr. Enrico Manfredini, doslej škof v Piacenzi.

■ V svoji oporoki je bivši italijanski kralj Umberto II. med drugim določil, naj preide sveti prt (sindon), do sedaj last Savojske kraljevske hiše v last Apostolskega sedeža. Trenutno se hrani v turinski stolnici. Po čudnih in skrivnostnih potovanjih naj bi sveti prt prinesel v Savojo neki vitez templarskega reda iz Carigrada,

ki so ga križarji zavzeli leta 1204. Leta 1431 je prišel v roke savojskih grofov. Dolgo časa so ga hranili v Chamberiju, prestolnici Savoje, v 19. stoletju pa so ga italijanski kralji prenesli v Turin, kjer je še danes.

■ Italijanski zunanji minister Colombo je obiskal Pakistan, kjer se je zadržal tri dni. Poleg uradnih pogovorov z državnimi voditelji se je razgovarjal tudi z begunci iz Afganistana, ki živijo v 20 taboriščih v pokrajini Peshawar na severu Pakistana. Sam je obiskal taborišče Nasih Baš, kjer je pod šotori 250.000 Afganistancev. Vodje taborišča so ga prosili, naj bi italijanska vlada poslala predvsem ambulance za prevoz ranjencev, vrtnale stroje za studence in tovarnjake za živež. Colombo je s svoje strani obljubil, da jih Italija ne bo pozabila. Se naprej jih bo oskrbovala s hrano in zdravniškim materialom, pa tudi politično jih bo podpirala vztrajajoč na zahtevi, da se sovjetske čete umaknejo iz Afganistana, njihova domovina pa spet postane zares nevtralna in nevtrščena.

■ Med letom iz Benetk v Milan je v hribih blizu znanega zdravilišča Recoaro zaradi goste megle strmoglavil vojaški helikopter, na katerem je bilo osem Iračanov. Ti so prišli v Italijo, da bi nabavili za svoje helikopterje sovjetske izdelave sodobne navigacijske in druge elektronske naprave, ki jih izdeluje milanska družba Caproni Vizzola.

■ Pet dni je prebil na obisku v Jugoslaviji sovjetski ministrski predsednik Tihonov. Najprej se je v Beogradu razgovarjal z ministrsko predsednico Milko Platin, pri čemer je bilo v ospredju predvsem gospodarsko sodelovanje med obema državama. Letos bo to sodelovanje presežilo 7 milijard dolarjev. V Beogradu se je Tihonov sestal tudi s predsednikom predsedstva Jugoslavije Stambolićem in s predsednikom Zveze komunistov Jugoslavije Ribičićem. En dan je Tihonov preživel v Zagrebu, kjer si je ogledal tovarno »Rade Končar«, ki izdeluje elektronske naprave in na leto izvozi za 25 milijonov dolarjev svojih proizvodov v Sovjetsko zvezo. V tej tovarni je zaposlenih 22.000 delavcev.

■ Zaradi delnega neuspeha francoske levnice na zadnjih občinskih volitvah je odstopila vlada predsednika Mauroya, vendar je že drugi dan isti predsednik predstavljal novo vlado. Njena značilnost je ta, da je bilo občutno zmanjšano število ministrov, da so se nekateri ministri zamenjali resorje in da so ministru za gospodarstvo in finance Delorsu dodali še ministrstvo za proračun. Novo francosko vlado sestavlja 11 socialistov, dva komunisti in en levi radikal.

■ Tiskovni urad poljske škofovske konference in poljska tiskovna agencija sta istočasno objavila vabilo poljskih škofov in državnih oblastih, da papež, upoštevajoč njegove lastne želje, obišče Poljsko v dneh od 16. do 22. junija letos. Papež bo začel obisk v Varšavi, končal pa v Krakovu. Vmes bo obiskal še Njokolopolanov (kjer je deloval sv. Maksimilijan Kolbe), Jasno goro pri Čenstohovi, Poznan in božjo pot Piekari Slaski.

■ Na Finskem so imeli državnozbornske volitve, na katerih se je predvsem uveljavila socialdemokratska stranka. Prejela je 26,7 % glasov (leta 1979 24 %) in 58 sedežev (+6). Najmočnejša opozicijska stranka konservativcev je prejela 22,2 % (+0,5) in 44 poslanskih mest (-2). Zelo je napredovala kmečka stranka: 17 sedežev (+11), neuspeh pa je zabeležila Demokratska ljudska zveza (levi socialisti in komunisti). Od 18 % so nazadovali na 14 % oz. od 35 sedežev na 27. Švedska narodna skupnost pa je ohranila svojih 10 poslancev.

■ V Jeruzalemu je izraelski parlament izvolil za novega predsednika države 64-letnega Haima Herzoga, ki pripada opozicijski laburistični stranki. Izid volitev pomeni poraz za Beginovo vlado, ki je postavila svojega kandidata Elona. Če ne bi bilo prostih strelcev, bi moral biti izvoljen on. Novi državni predsednik se je rodil v Belfastu, Severna Irska, a je že leta 1935 emigriral v Palestino, med zadnjo svetovno vojno pa se je boril v britanskih vrstah. Po poklicu je pravnik. Sedanjega predsednika Navona bo zamenjal v maju.

■ Severnoameriški predsednik Reagan je po televiziji opozoril ameriško javnost, da je za varnost ZDA nujno, da pride do zvišanja vojaških izdatkov za leto 1984, čemur se poslanska zbornica precej protivi. V podkrepitev svojih zahtev je pokazal tudi nekaj letalskih fotografij, ki so bile doslej vojaška skrivnost in na katerih je videti veliko sovjetsko obveščevalno središče na Kubi, letalsko oporišče s sovjetsko oborožitvijo v Nikaragvi ter ogromno letališče v gradnji na otoku Grenada v Karibskem morju.

VSTAL SI OD MRTVIH

V Tvojo bližino bi stopila, strune ob Tebi uglasila, da bi v vstajenjskem jutru zapele, srca za mir in ljubezen ogrele, Gospod.

Vstal si od mrtvih tretji dan, ves obsijan od svetih ran...

Tvoje oči ko sonce žarijo, krivde odpuščajo, duše svetlijo.

V množici, trudni od bojov in hrupa, ki si brez Tebe živeti ne upa, še mene poišči, Gospod...

Ljubka Šorli

Celostna ljubezen

Na marčno srečanje za zakonce in starše, ki ga prireja Slovensko pastoralno središče v Trstu, je prišel jezuit p. Miha Žužek, župnik v Borovnici in voditelj študijske komisije za pastoralno zakoncev. Pater Žužek je znan tudi širšemu krogu, saj vodi številne tečaje za zakonce in je napisal oz. uredil knjigo Krščanski zakon.

Predavatelj se je najprej zaustavil ob papeževih besedah o krščanskem zakonu. Papež med drugim pravi: Zakonska ljubezen ima na sebi nekaj celostnega, nekaj kar zaobjema vse razsežnosti osebe. Zato zakonska ljubezen terja nerazveznost in zvestobo.

Razlika med krščanskim pojmovanjem in nekrščanskim gledanjem nanj je v tem, da kristjani vidimo v skupnem zakonskem življenju nekaj popolnega, celostnega, nekaj kar zaobjema in povezuje dva človeka v vsem: od duhovnega do telesnega življenja hkrati. Vsak dan pa smo priča, kako nam množična občila ponujajo plehko in puhlo gledanje na ljubezen in na zakonsko življenje. Po navadi nam posredujejo samo telesno plat in še to večkrat v dvomljivi in neokusni obliki.

To je bil nekaj uvodni del večera. V nadaljevanju je predavatelj razvil štiri točke. Najprej je govoril o razvoju ljubezni. Otrok še ne razlikuje osebnostnega in predmetnostnega sveta. Šele v začetku pubertete odkriva osebo, najprej spoznava sebe, nato še druge. Začne ga prevevati ponos pa tudi strah. Navče se na svoje vrstnike enakega spola in sklepa z njimi prijateljstva. Ker drugega spola ne more popolnoma razumeti, začuti fant potrebo, da spozna dekle, dekle pa fanta. To spoznavanje se nato pogloblja in se lahko razvije v medsebojno darovanje ljubezni med možem in ženo, med katerima je Bog.

V drugi točki je predavatelj govoril o človeku kot o psihofizični celoti. Človek je na sredi med živaljo in angelom, ker

je pač telo (žival) in duh (angel). Duša je v telesu, telo pa v duši. Telo odraža vso človekovo resničnost, v kateri se izraža njegova duša. Rekli bi lahko, da človek nima duše in telesa, ampak da je duša telo. Vsa ta resničnost je ustvarjena po božji podobi. Ko se mlada človeka spoznata, niti ne čutita potrebe po spolni združitvi, če sta dobro vzgojena. Med njima vzklije velika ljubezen, ljubezen njunih duš.

V tretji točki je p. Žužek obravnaval misel, kako postane telo del zakramentalnega dogajanja, saj kristjani mislimo tudi na Kristusovo telo, na velikonočno skrivnost. Telo postane v bogoslužju govornica: vsi zunanji izrazi v bogoslužju so pomembni, zlasti pri evharistični daritvi.

V zadnji točki razmišljanja je govornik razvil misel o ljubezni kot predigri večnosti. Prava ljubezen pomeni vero v neumrljivost, pomeni sprejeti drugo drugače v celoti, tudi v večnosti. Božja ljubezen utemeljuje človekovo, zato ima človeška ljubezen nekako povezavo z božjo ljubeznijo.

Med razgovorom, ki je sledil predavanju, je bilo mogoče najbolj zanimivo vprašanje, kaj naj zakonca storita, ko se njuna ljubezen začne ohlajati. Odgovor na to vprašanje lahko daje Bog, če ga zakonca postavita v njuno življenje. Pri reševanju tega vprašanja bo seveda marsikaj pomagalo, tako npr. razna predavanja in temeljite knjige, ki obravnavajo takšne medsebojne probleme zakoncev.

Naslednje srečanje v Marijinem domu (ul. Risorta 3) bo 20. aprila. P. Lj. Markelj je dal svojemu predavanju naslov: »Bog med nama«. Začetek ob 20. uri.

M. B.

Novi slovenski pastoralni center na Dunaju

Pol leta so dunajski Slovenci že zahajali k nedeljskim mašam v 5. okraj. V nedeljo 13. marca pa je škof vikar p. J. Zeininger izročil slovenskemu dušnemu pastirju g. Štefanu Ferenčaku listino, v kateri mu dunajski kardinal uradno predaja vodstvo cerkve Srca Jezusovega.

Cerkvenopravni prevzem prostorov in slovesno odprtje Slovenskega pastoralnega centra s sobama za sestanke in vaje ter z uradom in s stanovanjem za duhovnika sta počastila s svojo navzočnostjo, poleg lepega števila vernikov, ljubljanski pomožni škof S. Lenič in vodja nadškofijskega dušnopastirjskega urada R. Schwarzenberg. Škof Lenič je pridigo navezal na izredno sveto leto ob 1950-letnici Kristusovega trpljenja in vstajenja. Vsaka cerkev je z daritvenim oltarjem trajen spomin na Kristusov prihod pred dva tisoč leti, a hkrati stalno vabilo, da se naj vsak posameznik odzove Njegovemu klicu in tako omogoči svoje lastno odrešenje.

VESELA ALELUJA!

Knjižica „Naša daritev“

Pred desetimi leti je izšla 6. izdaja knjižice »Naša daritev«, ki nam služi za sodelovanje pri bogoslužju, zlasti pri nedeljski maši. Takrat pa je bila oltarna mašna knjiga, ki ji kratko pravimo misal, šele v pripravi. Izšla je tri leta kasneje (1975). V oltarni mašni knjigi pa je bilo na nekaterih mestih zboljšano besedilo ali celo spremenjeno, tako pri skupnem kesanju, pri slavošpevu, pri Svet, zlasti pa v evharističnih molitvah. Knjižica »Naša daritev« je tako postala nepopolna, sicer še vedno koristna, a pomanjkljiva. Knjižici smo dodali pomožne liste s popravljanim besedilom in v tej obliki smo uporabljali mašno knjižico vsa ta leta.

Ko pa se je knjižica začela izrabljati, je Duhovska zveza sklenila, da je treba pripraviti novo izdajo. Skrb za pripravo knjižice in njen natis je prevzel g. Dušan Jakomin. »Naša daritev« v 7. izdaji je sedaj pred nami.

KAJ JE V KNJIZICI NOVEGA

Na prvih straneh je Red svete maše. To so molitve, ki pomagajo sodelovati na začetku maše: pozdrav, skupno kesanje, Gospod usmili se, Slava. Besedilo je sedaj enako kot je v mašnikovi oltarni knjigi. Sledi besedno bogoslužje z odgovori pri prvem in drugem berilu ter evangeliju, nato je še vera v daljši in krajši obliki.

Sledi evharistično bogoslužje. Sprva so molitve pri pripravi darov ali darovanju, kakor smo včasih ta del maše imenovali, nato Hvalospev in Svet. V oltarni mašni knjigi so štiri oblike evharistične molitve, vendar se največ molijo druga in tretja oblika in ti dve evharistični molitvi sta natisnjeni in knjižici in sicer zelo pregledno in jasno.

Za evharistično molitvijo sledi obhajalni obred, ki je vedno enak. Vsebuje vabilo k molitvi očenaša, molitev za mir, Jagnje božje, predobhajilno molitev, nato Gospod nismen vreden, vabilo k obhajilu. Po obhajilu pa je še sklepni obred. Kot pomoč pri zahvali po obhajilu sta dve molitvi in sicer Marijin slavošpev »Moja duša poveličuje Gospoda« in molitev sv. Ignacija Lojolskega »Duša Kristusova, posveti me«. Tako se zaključijo mašni del knjižice.

Sledijo litanije. Na prvem mestu so litanije Srca Jezusovega in ob koncu molitev posvetitve Srcu Jezusovemu. Na drugem mestu so litanije Predragocene Jezusove Krvi, ki se molijo zlasti v postnem času. Potem so litanije Matere božje in takoj za litanijami deset odpevov za petje litanij. Dodana je molitev k sv. Jožefu, ki se molijo po rožnem vencu v oktobru, nato molitev posvetitve Brezmadežni za prve sobote in še molitev papeža Pavla VI. za duhovne poklice, molitev za misijonarje, družinska molitev in molitev za ljubezen. Nato so še litanije vseh svetnikov s kratko zaključno molitvijo.

Knjižica prinaša dve obliki bogoslužnih večernic in sicer za nedelje in za Marijine praznike. Bogoslužne večernice že marsikje radi uporabljajo ob nedeljah popoldne in opuščajajo običajne litanije. Tako je nedeljsko bogoslužje bolj bogateno.

Novost v knjižici so glavni molitveni obrazci: Očenaš, Zdrava Marija, Slava Očetu, vera, Angel Gospodov, Raduj se, Kraljica, sveti angel, za rajne in kesanje. Dodani so vsi trije deli rožnega venca in celo rožni venec v petju. V knjižici je sedaj pomoč za pripravo na spoved z molitvijo pred spovedjo, primernim izpraševanjem vesti, kesanjem, obtožbo in zahvalo po spovedi.

Pol knjižice obsegajo cerkvene pesmi, ki je vseh 142, vsekakor bogata izbira. Pesmi so zaradi lažjega iskanja porazdeljene po skupinah. Na prvem mestu so mašne ali vstopne pesmi. Vseh je enajst. Nafo je osem pesmi za darovanje. Obširen je evharistični del. Teh pesmi je 24. Nato so Marijine pesmi (28). Smarične pesmi so štiri, adventnih je 6, božičnih 12, postnih 7 in velikonočnih 8. Sledijo pesmi za razne priložnosti (15). Ob koncu so verske popevke, ki jih radi pojejo mladi ljudje, nekatere so se pa priljubile tudi starejšim. Vseh je 21.

To je kratek pregled nove izdaje knjižice »Naša daritev«. Če jo primerjamo s prejšnjo knjižico, vidimo, da je nova izdaja izpopolnjena in vsestransko bogatena. Knjižica je sedaj na razpolago, ne sme pa ostati neizkoriščen zaklad. S knjižico bomo lahko razveselili bolnike in starejše ljudi, ki ne morejo v cerkev, saj nekdanjih molitvenikov skoraj ni več. Knjižico ob nedeljah redno uporabljajmo, da nam postane domača, da bomo hitro našli, kar iščemo.

Oprema knjižice je lična. Vezava se zdi trpežna. Platnice so plastične, barva je temno modra, da se loči od prejšnje, ki je bila temno rjava. Cena posamezne knjižice je 2.000 lir. Na voljo je pri vseh slovenskih dušnih pastirjih.

Z. S.

Govor nadškofa Šuštarja pred sv. očetom

Slovenski škofje so prišli v Rim na uradni obisk k papežu v nedeljo 13. marca pozno zvečer. Ves čas bivanja v Rimu so stanovali v Sloveniku. Že v ponedeljek 14. marca sta bila pri papežu v zasebni audienci nadškof Šuštar in škof Lenič, v četrtek 17. marca pa sta bila spet vsak zase sprejeta koprski škof Jenko in mariborski škof Kramberger. Nato je v petek 18. marca ob 13. uri papež sprejel vso skupino 12 jugoslovanskih škofov. V njihovem imenu je pozdrav izrekel kot podpredsednik jugoslovanske škofovske konference dr. Alojzij Šuštar. Prvi del svojega govora je prebral v slovenščini, nato pa je nadaljeval v italijanščini. Najprej je naštel vse prisotne škofove, potem pa dejal:

Ljubljanska metropolija, ki obsega vso Slovenijo na Severu Jugoslavije, je sicer po kanonični ustanovitvi ena najmlajših, saj je nastala šele leta 1968, po vernosti in zvestobi Bogu in Cerkvi ter vam, sveti oče, pa v zgodovini in danes nikakor ne more biti zadnja in najmanjša v vesoljni Cerkvi.

Naša skupina škofov od skrajnega zahoda do skrajnega vzhoda Jugoslavije, od severa do juga, različnih narodnosti in jezikov, kultur in celo obredov v malem predstavlja našo domovino Jugoslavijo in katoliško Cerkev v tej državi tako raznolikih narodov in narodnosti, kultur, jezikov in ver.

O splošnem položaju Cerkve v Jugoslaviji ste prejeli že veliko poročil. Prva skupina škofov pod vodstvom predsednika jugoslovanske škofovske konference, zagrebškega nadškofa kardinala Franja Kuharića, vam je o tem še posebej poročala in sami ste v svojem govoru v skupni audienci 18. februarja letos nakazali nekatere vprašanja in dali smernice za naše delo in za življenje Cerkve v Jugoslaviji. V osebnih pogovorih ste spoznali probleme, težave in upanja posameznih škofij.

Dovolite mi, da vam le za cerkveno pokrajino Slovenijo, ki zaradi enotnega jezikovnega in kulturnega področja sestavlja posebno etično enoto, kratko omenim nekatere stvari.

Poleg težav in upanj katoliške Cerkve v Jugoslaviji na splošno, o katerih je bil govor že tudi pri prvi skupini naših škofov, naj za Slovenijo omenim tri velike naloge, ki so naša velika skrb, a tudi naše upanje: družina - mladina, duhovniški in redovniški poklici ter sodelovanje laikov v Cerkvi.

Po zadnji škofovski sinodi in po vaši apostolski spodbudi Familiaris consortio je zavest skrbi za družine, ki živijo v izredno težkih razmerah postala še bolj živa. Tudi mladina se nahaja pred novimi verskimi, ideološkimi, etničnimi, človeškimi, družbenimi, gospodarskimi ter poklicnimi nalogami. Ne le svetovno leto mladine 1985, ampak tudi naše vsakdanje razmere nas spodbujajo, da se za mladi rod posebej zavzamemo.

Duhovniški in redovni misijonski poklici so tudi pri nas nazadovali. Za pastoralno leto 1984/85 pripravljamo posebno leto poklicev, da bi čim več mladih pridobili za služenje v Cerkvi, za služenje Bogu in ljudem, bodisi kot duhovniki, redovniki in redovnice, bodisi kot verni in zavzeti laiki. Upamo, da bo sveto leto odrešenja tudi za Cerkev v Sloveniji in Jugoslaviji pomenilo veliko milost in poseben božji blagoslov.

Slovenski narod je majhen, niti dva milijona ljudi ne šteje v matični domovini, a več sto tisoč naših rojakov živi drugod po svetu, po Evropi, v Kanadi, ZDA, Argentini in Avstraliji.

Ne moremo se ponašati s posebnimi zgodovinskimi ali sedanjimi dogodki in osebnostmi v svetovnem merilu. Bogu in našim prednikom pa smo hvaležni, da smo pod posebnim varstvom božje Matere Device Marije, ki jo naš narod zelo časti, več kot 1100 let ohranili dragoceno dediščino sv. Cirila in Metoda, zavetnikov ljubljanske nadškofije in sozavetnikov Evrope, katoliško vero in narodno kulturo, zvestobo Cerkvi in življenjsko moč malega naroda kljub vsem težavam in nevarnostim v zgodovini in danes.

Veseli smo, da je mogel naš mali narod dati v zgodovini in da more dati še danes svoj poseben prispevek tudi vesoljni Cerkvi v misijonih in drugod po svetu ter kulturnemu, socialnemu in gospodarskemu razvoju človeške družbe v Evropi in na drugih celinah.

Naši trije svetniški kandidati, misijonski škof Friderik Baraga, ki je v preteklem stoletju deloval med Indijanci v Severni Ameriki, mariborski škof Anton Martin Slomšek, ki ima velike zasluge za ohranitev in razvoj vere in narodne kulture med slovenskim narodom v prejšnjem stoletju, Janez Gnidovec, ki je v prvi polovici našega stoletja izredno požrtvovalno deloval v diaspori kot škof v Skopju, so po

Papež Janez Pavel II. v razgovoru z ljubljanskim nadškofom dr. Alojzijem Šuštarjem

sebnih pričeh življenjske moči Cerkve na Slovenskem. Trdno upamo, da jih bo Cerkve, Bog daj, da kmalu, tudi uradno razglasila za svetnike.

Prav tako smo Bogu hvaležni, da moremo v svoji domovini in v svoji domači Cerkvi tudi danes odkrivati in doživljati vedno nova močna znamenja vernosti, poštenosti in zvestobe, ki nam dajejo upanje za razvoj verskega in cerkvenega življenja v enakopravnem, svobodnem, mirnem in plodnem sožitju in sodelovanju z vsemi ljudmi in naši domovini.

Ob koncu dovolite, sveti oče, da vam ponovno izrazim naše veliko željo in naše prisrčno vabilo: pridite nas obiskat, pridite tudi k nam v Slovenijo, v Ljubljano

in k Mariji Pomagaj na Brezje, pridite, da nas potrdite v veri, upanju in ljubezni, v krščanskem življenju in v zvestobi Kristusu in njegovi Cerkvi.

Tudi papež je del svojega govora prebral v slovenščini, nato odstavek v hrvaščini, nadaljeval pa je v italijanščini. Skofe je spodbujal, naj z nezmanjšano gorečnostjo skrbijo za ljudi, ki so jim zaupani.

Po končani skupni audienci je Janez Pavel II. naše škofove zadržal na kosilu. Pri mizi je bilo zelo sproščeno. Papež se je zanimal za nekatere podrobnosti v zvezi z verskim življenjem pri nas, sam pa je škofom pripovedoval o potovanju po državah Srednje Amerike in o načrtih za potovanje na Poljsko.

LE KDO BI SI MISLIL

Na južnih otokih že češnje cvetijo,
že češnje žarijo, se s soncem može.
In v spremstvu se žametne trave vrstijo
in ptice selivke, z dreves melodijo
»Pomlad je« —
ker Jezus je z groba prišel
in živi!

Se zmeraj so zvezde ledeni kristali,
a hlad se umika na splavih noči.
Na zarjini halji iskré se opali
iz daljne dežele ob oljkah in skali —
ker Jezus Ubiti je vstal
in živi
vekomaj!

Le kdo bi si mislil, da smrt bo umrla,
ko grob je zazrla, odprt na stečaj!
In zarja se s streh je obupu uprla —
še zdaj mu kljubuje,
na licu ji tli
zmagoslaven smehlaj.

Vladimir Kos

Usoda poštnih paketov

Misijonar Ivan Štanta poroča:

Tukaj z menoj vse po navadi. Zdravje me spremlja, da lahko še delam na Gospodovi njivi. Povedati pa moram, da sem te dni dobil tiste pakete, ki smo jih tudi s pomočjo številnih dobrotnikov poslali sem meseca julija in avgusta preteklega leta. Nekateri so prišli olajšani (kakih deset), nekateri so bili spraznjeni in napolnjeni z umazanimi cumjami. Nad polovico pa jih je prišla nedotaknjenih (24 od 40). Vem, da bo tudi tisto, kar so odvzeli, služilo revnim, saj so tu vsi revni, tudi na pošti. Tako sem proti pričakovanju dobil še precej. Iz srca se zahvaljujem Bogu, pa tudi vsem dobrotnikom, ki so mi omogočili, da sem odposlal na Madagaskar tako veliko število paketov z obleko in zdravili.

Zahvaljujem se Križanom in njihovem župniku za lepo denarno pomoč za moje gobarce ob preteklih božičnih praznikih.

Naš škof namerava ustanoviti malo semenišče tukaj v Ihosy, ker je Farafangana predaleč, poti pa strašne. Poleg tega tam omejujejo število gojencev v malem semenišču.

Vsem prijateljem in pomočnikom misijonov vašim vse najboljše in srečno alajulo.

Ihosi, 14. febr. 1983

Ivan Štanta

Opomba ured. V Evropi se mala semenišča praznijo, v misijonih se polnijo. Ta

ko božji vinograd na enem koncu raste in se pomlaja, na drugem se stara in odmira. A to ni prav. Trudimo se, da bi se božji vinograd tudi v stari Evropi znova pomladil.

Širite „Katoliški glas“

Zamorski veljaki v afriški državi Zaire, kjer deluje slovenski misijonar salezijanec Snoj

Salezijanski misijonarji pišejo

V zadnjih tednih so se oglasili nekateri znani salezijanski misijonarji. Iz njihovih pisem objavljamo:

LUDVIK ZABRET, INDIJA

Na stara leta vedno bolj kmetujem in vrtnarim. Tukaj v Nasiku imamo noviciat in vsako leto približno 24 novincev. V vsej Indiji imamo salezijanci štiri noviciate. Moja skrb je, da v kuhinji ničesar ne manjka in da se naši novinci dobro počutijo. Na naših obdelanih njivah okrog zavoda raste skoro vse, kar potrebujemo in še kaj dajemo sestram uršulinkam in salezijankam, ki imajo svoje postojanke blizu nas. Sedaj namerava postaviti v Nasiku svojo postojanko tudi m. Terezija iz Kalkute; tako bo naše mestce vedno večje misijonsko središče, kjer dobijo pomoč skoro vsi domačini, ki hočejo.

Salezijanci pripravljamo sedaj nižjo praktično tehnično šolo za premnoge fantiče, ki še nimajo dela in ne zadostne priprave za mehanične poklice. Za to novo delo služi tudi naša hišna ekonomija pod mojim vodstvom. Letos naše trte po dolgi skrbni negi lepo obetajo in kakor kaže, bomo pridelali kar veliko dobrega namiznega grozdja, ki tukaj odlično uspeva, tako da zadostuje za zavod in lahko tudi nekaj prodamo. Čez dve leti, tako načrtujemo, bomo pridelali kar deset ton odličnega namiznega grozdja in to bo že kar velika pomoč za novo tehnično šolo. Naj še omenim, da imamo sedaj tudi kar dobre krave mlekarice in zadosti mleka za vso misijonsko naselbino in še za marsikoga drugega.

Naši novinci se zelo praktično pripravljajo za delo med mladino. Ob nedeljah pomagajo v štirih bližnjih oratorijih, enkrat na leto pa gredo za več časa v notranje zavode na vzgojno prakso. Kmalu po novem letu smo imeli v naši hiši »dan oratorija«. Ves dan se je v našem misijonu vrtelo okrog 600 dečkov in fantov, ki so prišli iz drugih oratorijev in pri nas preživeli dan prijateljstva. Tu se je pokazala Don Boskova metoda točkovanja za pridnost v teku leta in tudi za sodelovanje na ta dan. S temi točkami so si lahko v teku dneva celo »kupili« nekaj obleke in še kaj za šolo ali za delo. Na večer so vsi dobili dobro malico. Takih dnevnih oratorijev imamo letno v Nasiku kar pet in to številne mladince silno povezuje.

GLAS IZ AFRIKE

Iz Afrike se oglašata dva duhovnika Jože Mlinarič in Avgust Horvat, oba iz župnije Beltinci v Prekmurju. Delujeta že več let v Burundiju v Srednji Afriki. Z njima deluje na veliki misijonski župniji še duhovnik, Poljak, in vsi trije oskrbujejo kar 25.000 vernikov, od katerih do 15.000 prihaja vsako nedeljo k maši. Poleg farne cerkve v središču Rukaga imajo še štiri manjše postojanke in ob nedeljah povsod službo božjo.

Naš najmlajši misijonar Gusti tako pravi: Ti ne veš, kako mi srce igra, ko gledam vsako nedeljo, kako se zgrinjajo z naših hribov množice v misijon in tu z nami preživijo več ur ob oltarju in v prijateljstvu. To še posebno čutimo ob praznikih, ko imamo sicer polne roke dela, toda poleg nas duhovnikov se trudijo tudi naši odlični pomočniki. Brez teh dobrih laikov-katehistov bi kaj malo sami napravili. Moje delo je predvsem spovedovanje in maša, večkrat tudi krščenje; vse drugo za službo božjo, za katehezo in za potrebo vsake vrste skrbijo vedno naši laiki. Prideš pred prazniki v daljno misijonsko vas in tam najdeš vse pripravljeno za množično krščenje ali včasih tudi za birmo. Našim pomočnikom seveda kar naprej razlagamo nauk in velike ideje zadnjega vatikanskega koncila, kaj pome-

ni pomoč laika, delo laika v naši Cerkvi. Zlasti mlajši radi sprejemajo take razgovore in življenje v misijonu je vedno lepše, če seveda ne bi bilo toliko drugega, preveč človeškega, kar nas včasih močno žalosti. Politične razmere v Burundiju niso rožnate in zlasti v južnih krajih so moral nekateri misijonarji in redovnice kar na hitro oditi v druge države, ker v Burundiju ni prave človeške strpnosti do tujcev-misijonarjev.

Naj še omenim, da imamo te prve mesece v novem letu kar veliko preizkušnjo. Zaradi izredne vročine in predvsem zaradi suše je premalo vode in tako se širi nevarna kužna bolezen desinterija. Imamo veliko bolnikov, ki jih sicer obiskujemo, pomagamo, a zdravil je premalo, država pa je tudi v tem oziru nemočna. Okrog pekelnice je sicer kar ves dan deževalo in to je bilo za vse nas poživilo, prava božja pomoč. Prav takrat smo imeli izreden letni obisk našega salezijanskega predstojnika, ki ne pride samo gledat in nadzorovat, ampak predvsem praktično prime za delo, kjer je treba. Vsako leto se ustavi v misijonu več dni. Sedaj nam je prinesel vesele novice o našem misijonarju Stefanu Burji in o Hrvatju Darku Litriću, ki delujeta v Zairu.

NAJMLAJŠI SLOVENSKI AFRISKI MISIJONAR

Lansko jesen smo kratko poročali, da je odšel v Afriko mlad salezijanski duhovnik, Ljubljčan Lojze Snój. Ta salezijanec deluje v velikem centralnem zavodu v mestu Lubumbaši, kjer imajo salezijanci razne šole, predvsem bogoslovje za salezijance domačine iz vse Afrike. Lojze Snój, ki je pred odhodom v Afriko doktoriral v katehiki, bo poučeval mlade teologe, sedaj prvo leto pa poučuje verouk v francoskem jeziku in sam pravi:

V zadnjih mesecih vedno bolj spoznavam to afriško ljudstvo pod palmami. Ko sem kmalu po božičnih praznikih nadošel bolnega sobrata, so mene in katehista pred odhodom povabili na večerjo. Ob hrupu avtomobila so takoj pritekli v vas gobavci, da bi videli misijonarja, da bi mu dali roko; zdravi domačini gobavcem roke ne dajejo, ker se bojijo okužbe. (V Zairu živi 230.000 gobavcev.)

V teh vročih krajih črnci Bantu nimajo kuhinje, vse potrebno pripravljajo pred svojimi kočami in tako vse nasele vidi, kje je kaj boljšega. Ko pa se naredi noč, v bambusovi koči posedejo v velik krog kar po tleh in segajo po dobrotah, ki so na mizi. Glavna jed je vedno neslana polenta iz grobega koruznega zdroba, ki ji možakarji pravijo »moč Zaira«. Otroci si hitro odtrgajo svojo porcijo in Evropejec je kar srečen, da je v loncu vedno bolj prazno. Ta večer je naš gostitelj pripravil tudi prekaženo veliko ribo, le da sva midva s katehistom ribjo specialiteto preveč časa hvalila in občudovala in tako je velika riba kar hitro »odplavala« in videli smo samo značilno okostje...

Naj še omenim darovanje med nedeljsko mašo. To je posebno slovesen obred kakor v Sloveniji offer za božič ali na veliko noč. Številni ministranti in za njimi vsi katehisti prinašajo na oltar v ritmu godal skupne darove. Tu ne manjka ničesar, kar imajo naši verniki doma: kruh, sadje, jajca, zelenjava, sladkor, pralni prasek, včasih še kakšna kokoš, ki med mašo po svoje slavi Boga. To je naša afriška preprostost in dobrota. Nekaj maboga od teh darov dobi duhovnik, vse ostalo pa vsako nedeljo katehisti in njihovi pomočniki odnašajo revežem in najbolj potrebnim gobavim bolnikom. Vsa množica vernikov je ponosna, hvaležna Bogu, da lahko vsako nedeljo izkaže bolj potrebnim svojo krščansko pomoč.

Na letošnjo pepelnico in na nedeljo potem me je od pepeljenja kar roka bolela. Toliko je bilo teh naših preizkušanih kristjanov, ki tako živo občutijo krhkost življenja in veliko potrebo odrešenja. Vam v Evropi je v marsičem prizaneseno z izkušnjami pepelnice in velikega petka. Prav zato se včasih drug drugega spomnimo, da bi bilo naše vsakoletno velikonočno veselje obilno in duhovno koristno.

Vsi misijonarji se iskreno zahvaljujejo za darove, ki so jih v zadnjem času prejeli od svojih goriških in tržaških dobrotnikov.

Nova katoliška univerza v Indoneziji

Na indonezijskem otoku Javi so z dovoljenjem vlade odprli katoliško univerzo. Katoliški zavod v Semarangu so namreč preuredili v univerzitetno središče, ki je prevzelo ime po prvem indonezijskem škofu Soegiyapranati. Univerza ima tri fakultete: pravno, ekonomsko in tehnično.

Lev Detela

Velikonočni običaji

Velikonočni praznik svetle Kristusove zmage nad zlobo mraza in teme je eden poglavitnih krščanskih praznikov. Podoba je, da je ob prazniku vstajenja zaživel in vstala tudi narava. Močna sončna svetloba in nova pomladanska lepota opogumljajo ljudi in jih navdajajo z novim veseljem in upanjem. Morda je zato še bolj razumljivo, da so na nemškem jezikovnem prostoru, tako kot tudi v Sloveniji in povsod po Evropi, poznali vrsto lepih običajev in navad, ki so se delno ohranile prav v naš čas.

LJUDSKA POBOŽNOST

Ni še dolgo tega, kar je izgledalo, da bodo v novem industrijskem in potrošniškem času izginile še zadnje ljudske navade, šege in običaji — in to celo iz najmanj dostopnih in najbolj zakonitih krajev. Tudi v katoliško Cerkev je pred leti vdrl val purističnega čiščenja nekrščanskih in neprimernih običajev. Vendar je Cerkev kmalu spoznala, da so marsikateri ljudski običaji povezani siver z naivno, a čisto vernostjo.

Leta 1975 je pokojni papež Pavel VI. v okrožnici »O oznanjevanju evangelija« spregovoril tudi o tako imenovani ljudski pobožnosti in izrecno poudaril: »Ljudska pobožnost, ki sestoji iz posebnih izraznih sredstev verovanja in iskanja Boga in je zakoreninjena med ljudstvom, skriva v sebi dragoceno bogastvo.« Papež Pavel VI. sicer govori o nepravilnih oblikah praznovanja, vendar po drugi strani izrecno poudarja visoko vrednost ljudske pobožnosti, »ki more za mnoge med ljudstvom vedno bolj postajati oblika pravega srečavanja z Bogom v Kristusu«.

Zato ni čudno, da je tudi marsikje v Nemčiji, Švici in Avstriji ljudska pobožnost, primerno povezana z lepimi in zanimivimi šegami in navadami, spet zaživel in to ne le v folkloristične in turistične namene.

Velikonočni čas je v nemškem prostoru vedno poznal zelo veliko zanimivih običajev. Že v predvstajenskem velikonočnem postnem času moramo kot prvi resnično verski običaj imenovati blagoslov s pepelom na pešnično sredo. Že v 10. stoletju je izpričan ta obredni način, ki pa je mnogo starejšega izvora, saj so že primitivna ljudstva poznala obred posipanja s pepelom kot izraz žalosti, bolečine in kesanja. Tudi pri Judih ima pepel vidno obredno vrednost. V zgodnji krščanski dobi so spokorjeni grešniki, oblečeni v oblačila, posuta s pepelom, pomenili vidni izrazni način obžalovanja grehov in kesja.

K ožjim verskim običajem sodi tudi blagoslovljen zelenih vejic, »palmovih vejic«, kot simbola Jezusovega zmagovalnega prihoda v Jeruzalem na cvetno nedeljo. S Kristusovim trpljenjem je povezan križev pot, ki je kot obredna procesija nastal v 14. stoletju v Jeruzalemu, odkoder se je v 16. stoletju udomačil tudi v srednji Evropi. V nasprotju s tem novejšim obredom je cvetnonedeljska pobožnost s »palmovimi vejicami« izpričana že zelo zgodaj, namreč v 4. stoletju, od koder se je v 7. in 8. stoletju pojavila tudi na evropskem zahodu in v srednji Evropi.

Neposredni velikonočni čas se seveda začne z velikonočno vstajensko nedeljo in obsega petdeset dni do binkošti. Na nemškem prostoru sta kot poglavita velikonočna običaja znana predvsem dva: pirhi in velikonočni zajec.

VELIKONOČNO JAJCE

Pirhi so skorajda skrivnostni in nadvse star običaj, ki ni znan le v Nemčiji, temveč tudi v Španiji, v Angliji, v Skandinaviji, v Rusiji, Italiji, Turčiji, v Iraku in Iranu — in seveda tudi v slovenskem prostoru.

Jajce je stari simbol rodovitnosti in razpoznavni vstajenski znak, kakaj iz jajca se rodi novo življenje. Že tu je prisotna povezava starih poganskih verskih obredov in novega krščanskega religioznega pojmovanja. Stari Germani so spomladaj zakopavali v zemljo jajca, ker so menili, da na tak način krepe in povečavajo življenjsko rodovitnost. V srednjem veku so v nemškem prostoru nosili blagoslovljena jajca na polja in njive, da bi tako izprosili božje varstvo in blagoslov.

Običaj velikonočnega blagosloavljanja jedi je na nemškem prostoru izpričan že v 12. stoletju. Srednji vek je v postnem času prepovedoval uživanje jajc. Zato so jih tem bolj prinašali k velikonočnemu blagoslovu v cerkev, saj so bili važna velikonočna slovesna hrana. Ker so bila jajca znano srednjeveško plačilno sredstvo, so namenjniki plačevali lastnikom z jajci. Tudi mnoga dela in služinčad so večkrat poplačali z jajci. Ministranti so za veliko noč prejeli jajca kot poplačilo za dela v cerkvi

in ob oltarju. Opat je svoje učence v samostanu nagradil z jajci, krstni in birmanski botri so svoje varovance obdarovali z jajci, isto pa so naredili starši svojim otrokom. V nasprotju s plačilnim sredstvom v naturalijah, s primerno za daljšo dobo konzerviranimi nepobarvanimi jajci, so velikonočna jajca, ki so jih nosili v cerkev k blagoslovu, začeli kuhati in zato, da bi jih ločili od drugih, običajnih »plačilnih« surovih jajc, obarvali s čebulo. Prvi pirhi na nemškem prostoru so bili rjave barve. Toda pozneje so jih začeli resnično pisano barvati. Kmalu so poznali najrazličnejše pirhe-pisanice, ki so bili ponekod prave mostrovinne ljudske umetniške domisljije.

VELIKONOČNI ZAJEC

Velikonočni zajec je prav tako poseben razpoznavni velikonočni znak, brez katerega si velikonočnih praznikov na nemškem prostoru sploh ne moremo misliti. Ni še dolgo tega, kar so raziskovalci mislili, da je velikonočni zajec spomin na sveto germansko žival boginje Ostara. Danes se je uveljavilo prepričanje, da je velikonočni zajec ostanek tako imenovanih nemških srednjeveških velikonočnih kolačev, ki so bili narejeni v obliki nekakšnih prest, a niso imeli vedno le oblike zajca, temveč tudi obliko človeka in obliko nekaterih drugih živali, recimo jagnjeta ali pa petelina. Te kolače so prav tako kot jajca nosili k velikonočnemu blagoslovu jedil. Na svojevrsten način so se v temini zgodovine velikonočni pirhi povezali z velikonočnimi kolači-zajci. Nenadoma so bili otroci prepričani, da so pirhi neločljivo povezani z zajci, da pirhe zajci tako rekoč s posebnim namenom o veliki noči prinašajo v veliko veselje otrok.

Stara verstva so po drugi strani bila prepričana, da se vedno bivajoči in vse obvladajoči Bog pojavlja v obliki zajca. Zajec je bil simbol vse prisotnega Boga, ker baje vse vidi in ve, zakaj, kot pripovedujejo, celo spi v vedno odprti oči. V srednjem veku je zajec postal simbol vstalega Kristusa, katerega niti smrtno spanje ni moglo premagati. Tudi Kristusove oči so ostale vedno odprte. Po drugi strani pa je prav zajec izredno prijetna in ljubezniva žival, ki jo imajo vsi otroci nadvse radi. Podoba je, da se je na primerih pirha in zajca združilo več elementov in izročil. Ob tem je pomembno vlogo seveda odigralo samo velikonočno obredno blagosloavljanje jedil, ki je zelo staro in v Rimu izpričano že leta 215 po Kristusu.

V knjigi »Lepe stvari« je pokojni avstrijski pisatelj K. H. Waggerl popisal velikonočne običaje v svojem domačem kraju. To Waggerlovo otroško velikonočno praznovanje je bilo neločljivo povezano z najraznovrstnejšimi pirhi v najrazličnejših barvah in pretkanih z najraznovrstnejšimi ornamentami. Pirhi so stali v posebnem pobarvanem krožniku na mizi, pogrnjeni s prazničnim prtom. Po velikonočnem blagoslovu jedi sta kmečki gospodar in gospodinja s pirhi obdarovala lastne otroke, hlapce in dekle, a tudi bližnje sosede in prijatelje. Tedaj so še tudi obstajale podeželske ljudske steklarne, v katerih so, kot pripoveduje pisatelj Waggerl, ljudski glažarji izdelovali prekrasna steklena velikonočna jajca z veselimi napismi, kot recimo »Vzemi to pisanico - in z njo tudi ljubko deklico.« Waggerlovi starši so na veliki četrtek na poseben način počastili jajce kake še zelo mlade kokoši. Položili so ga na streho, da bi varovalo hišo pred ognjem in strelo. Včasih pa so ga tudi zakopali ob potoku, saj so menili, da bo tako z magično močjo čuvalo posestvo pred povodnjjo in zemeljskimi plazovi.

Prav zaradi takih običajev je velikonočni praznik bil in je še nekaj zelo lepega, svetlega in posebnega, a tudi pristrčnega.

Nabrežinska mladina s pirhi v rokah, ohranjajoč naše lepe velikonočne običaje

Pomoč Cerkve bolnim ljudem

Apostol Jakob, v sv. pismu z vzdevkom »mlajši«, po Marijini strani Jezusov bratranec, je bil v Jeruzalemu zelo vplivna in znana osebnost, vsekakor prvi škof te najstarejše cerkvene občine. Judovski zgodovinar Jožef Flavij poroča, da je bil pod velikim duhovnikom Amanom obsojen na smrt s kamnanjem. Mučniške smrti je umrl okrog velike noči leta 62.

Apostol Jakob mlajši je tudi avtor pisma, ki je bilo sprejeto med knjige Nove zaveze. Poleg raznih opominov in vzpodbud k življenju po božjih zapovedih najdemo tudi v njem besede, kako pomagati bolnikom. Takole piše: »Če je kdo med vami bolan, naj pokliče starešine cerkve in naj ga v Gospodovem imenu z oljem mazilijo ter nad njim molijo; in verna molitev bo bolnika rešila in Gospod mu bo polajšal in če je v grehih, mu bo odpuščeno.«

TUDI BOLEZEN JE VREDNOTA

Bolečine in bolezní so za človeka vedno velika preskušnja, ki teži njegovo zavest. Vernim kristjanom, ki sicer čutijo in trpijo prav tako kot drugi, pa luč vere pomaga, da globlje umevajo skrivnost bolezní in lažje prenašajo bolečine. Vedo namreč, kakšen pomen in vrednost ima po Kristusovih besedah bolezen za osebno odrešenje in za odrešenje vsega sveta, vedo pa tudi, da Kristus bolnike ljubi, saj je v svojem življenju večkrat bolnike obiskoval in ozdravljaj.

Po načrtu božje previdnosti naj bi se vsak človek vztrajno boril zoper vsakovrstne bolezní in si skrbno prizadeval za dobroto zdravja, da bi tako mogel v človeški družbi in v Cerkvi opravljati svoje dolžnosti. Vedno pa mora biti pripravljen dopolnjevati, kar manjka Kristusovemu trpljenju za odrešenje sveta, ko pričakuje rešitve stvarstva v slavi božjih otrok.

Bolniki pa imajo v Cerkvi tudi to nalogo, da s svojim pričevanjem opozarjajo druge, naj ne pozabljajo na tisto, kar je bolj bistveno in višje, in da razodevajo, kako mora skrivnost Kristusove smrti in vstajenja odreševati umrljivo človeško življenje.

ZAKRAMENT SV. MAZILJENJA

Jezus Kristus je sam skrbel za telo in dušo bolnikov in vernikom naročil, naj skrbijo zanje. Prav posebej pa to dokazuje zakrament svetega maziljenja, ki ga je Kristus postavil in je razodet v pismu sv. Jakoba. Odtilej je v Cerkvi navada, da za njene ude duhovniki opravljajo obred maziljenja in molitve, da bolnike priporočajo trpečemu in poveljčanemu Kristusu, naj jih požiivi in jih reši. Spodbujajo jih, naj se svobodno zedinjajo s Kristusovim trpljenjem in smrtjo in tako prispevajo svoj delež k blagru božjega ljudstva.

Človek, ki je nevarno bolan, potrebuje namreč posebne božje milosti, da bi ga stiska duševno ne strla in da bi v skušnjavi morda celo ne opešal v veri. Kristus zato svoje bolne vernike utrjuje z zakramentom svetega maziljenja, ki je zanje

najmočnejše varstvo in najbolj učinkovito.

Ta zakrament bolniku posreduje milost Sv. Duha, ki celotnemu človeku pomaga k ozdravljenju, mu krepí zaupanje v Boga in ga utrđi zoper skušnjavo hudega duha in zoper strah pred smrtjo; vse zato, da bi hudo ne le bolje prenašal, ampak tudi premagal in zadobil zdravje, če bi mu to bilo v duhovno korist. Če je potrebno, odpusti tudi grehe in dopolni krščansko pokoro.

Sveto maziljenje, ki je združeno z verno molitvijo, je izraz vere. Bolnika bo rešila njegova vera in vera Cerkve, ki se ozira na Kristusovo smrt in vstajenje.

KOMU JE TA ZAKRAMENT NAMENJEN

Pismo sv. Jakoba pravi, naj mazilimo bolnike, da jim bo polajšano in da bodo rešeni. Z vsem prizadevanjem in skrbnostjo je treba torej maziliti vernike, ki so zaradi bolezní ali starosti nevarno bolni.

Ta zakrament lahko ponovimo, če je bolnik po maziljenju ozdravel ali če se mu v isti bolezní stanje poslabša. Pred operacijo lahko bolnika mazilimo, kadar je nevarna bolezen vzrok operacije. Ostarele vernike lahko mazilimo, kadar jim moč zelo slabijo, tudi če ne gre za nevarno bolezen.

V obredniku, iz katerega so povzete vse te misli, je rečeno: Pri splošnem in družinskem krščanskem nauku je treba vernike poučiti, da bodo sami prosili za sveto maziljenje in da ga bodo polni vere in pobožnosti prejeli takoj, ko bo to primerno, ne da bi z zakramentom nespametno odlašali.

NEUPRAVICEN STRAH

Ugotoviti moramo namreč, da marsikateri bolnik nespametno odlašja. Ker se boji. Česa naj bi se bal? Zakaj bi zavračal božjo pomoč prav tedaj, ko jo najbolj potrebuje? Zakramenti niso znanilci smrti, ampak nosilci življenja.

Velikokrat bi bolniki radi prejeli sveto maziljenje, ko bi jih kdo na to opozoril. In tu so včasih prav domači krivi, ker ne pokličejo duhovnika ali ga ne obvestijo in prosijo, naj pride k bolniku in, če je potreba, podeli ne samo sveto maziljenje, ampak tudi sveto popotnico, tj. bolnika spravi z Bogom.

Dandanes gredo po večini vsi zdravlja potrebni v bolnišnico. Tudi tam, kjer je poskrbljeno za verske potrebe, se marsikateri človek znajde v zadregi, večkrat zaradi jezika. Ko bolnik sam ne more ali si ne upa, opozorite vsaj domači in sorodniki slovenskega dušnega pastirja, da je v bolnišnici bolnik, ki potrebuje njegove pomoči. Ne bojte se!

Lepo bi bilo, če bi imele vse bolnišnice tudi slovenskega dušnega pastirja, a to je nemogoče. Zato je tu na mestu beseda vsakega vernika, v prvi vrsti tistega, ki ga skrbi duševno in telesno zdravje sorodnika, prijatelja, znanca, sploh kristjana. Spomnimo se pogosto Jezusovih besed: »Kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili.«

LOJZE SKERL

Adam Pribičević prijatelj kmetov in delavcev

V Kanadi je izšla njegova avtobiografija »Moj život« (Moje življenje). Pisatelj izhaja iz znane srbske družine na Hrvaškem. Kot politik je najbolj znan njegov brat Svetozar, ki je imel veliko vlogo pri nastajanju Jugoslavije. Kasneje se je zaradi diktature sprl s kraljem Aleksandrom in je celo šel v politično pregnanstvo.

Adam Pribičević je končal pravne študije še za časa avstroogrške monarhije ter bil med drugim izvrsten časnika in pisatelj. Po prvi svetovni vojni, ki jo je deloma preživel v avstrijskih zaporih se je odločil za prevzem neobdelane kmetijske ledine na Kosovu. Z razliko od L. Tolstojja, ki je samo povečeval kmečki stan je Pribičević dejansko obdeloval zemljo skozi 15 let po dvanajst in več ur na dan. Neprenehoma je raziskoval, prekušal in tudi ugotovil najbolj primerne poljske kulture in način obdelovanja za Kosovo. Svoje uspehe v poljedelstvu je delil s sosedskimi kmeti in je v tem našel smisel svojega življenja na vasi in svojega življenjskega poslanstva.

Tudi Slovenci smo imeli v časti zemljo in kmeta, toda takega idealista pisatelja in politika, ki bi postal res pravi kmet nismo imeli. V Sloveniji se je povratek na zemljo za meščane izražal v nakupu kakega vinograda, pa še tega so obdelovale najete moči.

Pri opisovanju grozot, ki jih je utrpel srbski narod v »nezavisni« državi Hrvatski Pribičević ne obsoja celotnega hrvaškega naroda. Še vedno je v njem živo upanje na neko iskreno in pošteno rešitev bodočih hrvaško-srbskih odnosov.

Adam Pribičević je nedvomno eden tistih velikih Srbov, ki so Srbijo v začetku tega stoletja visoko dvignili, da je lahko odigrala važno vlogo v osvoboditvi balkanskega področja od Turkov in Avstro-Ogrske. Pisatelj je bil med vojno v glavnem štabu generala Mihajlovića, ki ga je potem poslal na Zahod. V Kanadi je bil dolgo let urednik »Glasa Srbov« v Windsorju.

Kljub temu pa je bil pokopan v domovini in ima lep grob v Batajnici v Sremsu. Na nagrobnem kamnu je njegova slika in napis »Adam Pribičević, novinar, borec za narodno osvoboditev našega naroda in velik prijatelj kmetov in delavcev.« Čast srbskemu narodu, ki odklanja politično sovraštvo prek groba!

Dr. Peter Urbanc

Huda kriza zakona in družine v Evropi

Francoski škof Jacques Jullien iz Beauvaisa, ki se je udeležil evropske konference papeškega sveta za družino v Rimu, je izjavil, da pomeni huda kriza zakona in družine v Evropi splošno nevarnost za prihodnost prebivalcev stare celine.

Škof je v svojem poročilu opozoril zlasti na močno nazadovanje rojstev v vseh evropskih državah, ki se po kratki prekinitvi v letih 1978-79 spet nadaljuje. Svoj delež je prispeval tudi znaten porast splavov v nekaterih državah. Med drugimi vzroki je Jullien imenoval splošno razširitev kontracepcijskih sredstev in negativne miselnosti, ki jo širijo sredstva družbenega obveščanja.

Kot svetel žarek pa je škof omenil, da spet raste zanimanje za družino. Družina je cenjena kot edino zavetje, kjer se človek v tem razčlovečenem svetu lahko uresničuje kot oseba.

Svetoletna praznovanja

Ves čas trajanja svetega leta bodo vsak dan v baziliki sv. Petra posebno molitvena srečanja. Ob nedeljah bo redno maševal papež ali kakšen kardinal. Ob petkih bo med 17. in 18. uro na Trgu sv. Petra križev pot, ob sobotah pa rožni venec. Svetoletne odpustke bodo romarji lahko dobili tudi med splošno advenco, ki bo med svetim letom oblikovana kot molitveno srečanje.

Med svetim letom načrtujejo še nekatere druge slovesnosti. Tako bo 15. maja slovesna razglasitev blaženih, 29. maja birmma, 5. junija srečanje bolnikov, 12. junija mašniška posvečenja.

Predvidena so tudi posebno svetoletna srečanja za razne stanovce: 25. januarja se bodo zbrali časnikiarji, kulturni delavci in umetniki, 25. marca družine, 15. aprila mladi.

Za sedaj sta v načrtu le dve papeževi potovanji: v Milan in na Poljsko.

Gremo nazaj...

V letu 1981 se je v Italiji na vsakih tisoč prebivalcev rodilo 11 otrok, tj. skupno 622.000, medtem ko jih je leta 1964 bilo en milijon. V letu 1982 se je padanje rojstev nadaljevalo. V Trstu pridejo na vsakega otroka trije odrasli mrtvi. Živimo pač v času »napredka«!

Pritisk na duhovnike

ročju in teh jim brez privoljenja oblasti nihče ne more odvzeti.

Različna znamenja kažejo, da poskušajo zdaj na Slovaškem vsakega duhovnika postaviti pred odločitev za »Pacem in terris« ali proti njemu. Tako v dekanijah prireja zborovanja duhovnikov. Na teh zborovanjih se govori o problematiki »Pacem in terris«, nakar naj bi vsak duhovnik povedal svoje stališče do tega združenja. Razumljivo je, da se ga mnogi duhovniki boje javno kritizirati. To pa skušajo zoper izkoristiti državni cerkveni tajniki tako, da vzbujajo vtis kakor da duhovniki združujejo »Pacem in terris« pozitivno ocenjujejo.

Protestni pohodi zoper zakonitev splava

Več kot 250.000 Špancev, nasprotnikov zakonitve splava se je 6. marca zvrstilo v protestnem pohodu pred stadionom nogometnega kluba Real v Madridu. Pohod je organiziral Odbor za obrambo življenja.

Pohodniki so vlado pozvali, naj »takoj« umakne predlog zakona o zakoniti prekinitvi nosečnosti. Demonstrante je podprla tudi m. Terezija iz Kalkute, ki je v priložnostnem pismu poudarila, da bi bila zakonitev splava »najhujši udarec miru«.

Manifestanti so zahtevali izboljšanje varovanja mater, okrepitev družbene pomoči nosečnicam in razširitev sklada pomoči staršem duševno bolnih otrok.

Prijetne velikonočne praznike voščijo :

TERPIN

Kmetijski stroji, priključki, nadomestni deli

GORICA - trgovina in urad: ul. Duca d'Aosta, 42 Tel. 32321
skladišče: ul. Terza Armata, 178

TRST - ul. Brigata Casale, 3 Tel. 827757
Telex - 460682

TRGOVINA ČEVLJEV
KOŠIČ BENEDIKT

Največja izbira čevljev za vse prilike in čase

GORICA - ul. Rastello, 5 - 7, tel. 85162
K 2 - ul. Oberdan, 7 - tel. 85520

AGRARIA
(pri Darkotu)
Če hočeš, da seme dobro ti vzkali,
njiva, trta bogato obrodi,
obišči dobre volje ljudi.

GORICA - ul. Carducci, 47 Tel. 81900

ČER - IMPEX
Splošni import - export
IGOR ČERNIC

GORICA - ul. Vittorio Veneto, 54 Tel. 82159

TRGOVINA ČEVLJEV
ALPINA

GORICA - Corso Verdi, 78 Tel. 84517

ROMAN BAR
(Roman Cotič)

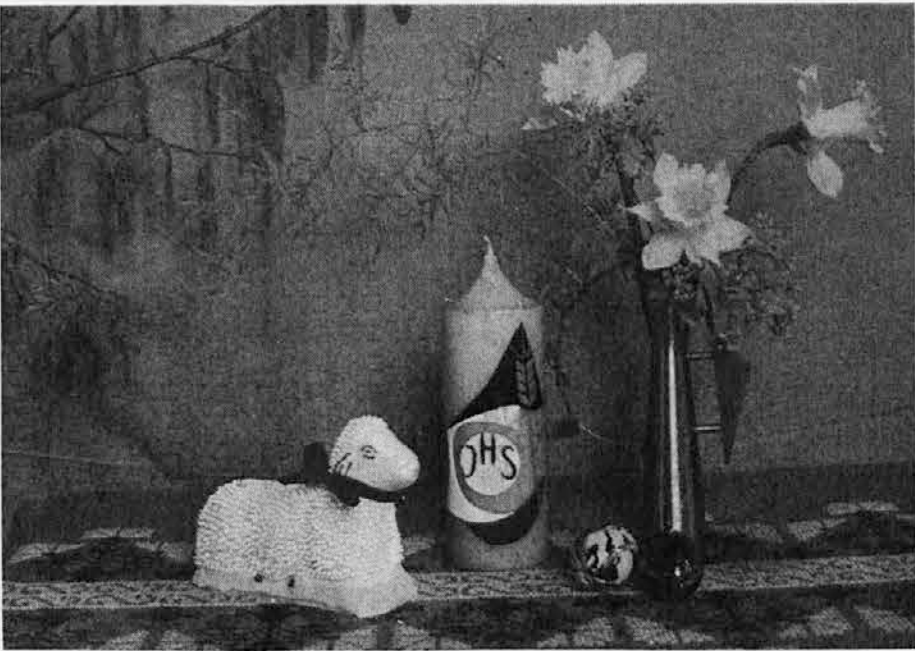
GORICA Travnik, vogal ul. Roma in Oberdan

ZNANA TRGOVINA Z MESNIMI SPECIALITETNIMI IZDELKI
KUFAHL
lastnik Aleš Pintar

GORICA - ul. Oberdan, 15 Tel. 84570

TISKARNA BUDIN

GORICA - Riva Piazzutta, 18 Tel. 84676

KNJIGARNA - PAPIRNICA
GISS

GORICA - ul. Arcivescovado, 15 Tel. 84594

PEKARNA - SLAŠČIČARNA
VIATORI

Vse, kar potrebujete za vsakdanjo oskrbo in vse,
kar si želite ob raznih pogostitvah ter svečanostih
družinskega in društvenega značaja lahko dobite
v največji izbiri v naših goriških prodajalnah

GORICA Tel. 84645

GOSTILNA
VID PRIMOŽIČ
(pri Pavlinu)

GORICA - Drevored XX. septembra, 138 Tel. 82117

TRGOVINA ČEVLJEV
ANDREJ ČOTAR

GORICA - ul. Rastello, 72 Tel. 83667

URARNA IN ZLATARNA
VIZINTIN ANI IN MARJAN

GORICA Ul. Monache, 9

GOSTILNA
PODVERŠIČ

GORICA Ul. Brigata Pavia, 61

IZDELKI IZ KOVANEGA ŽELEZA - VRATA - ITD.
RADISLAV LEOPOLI

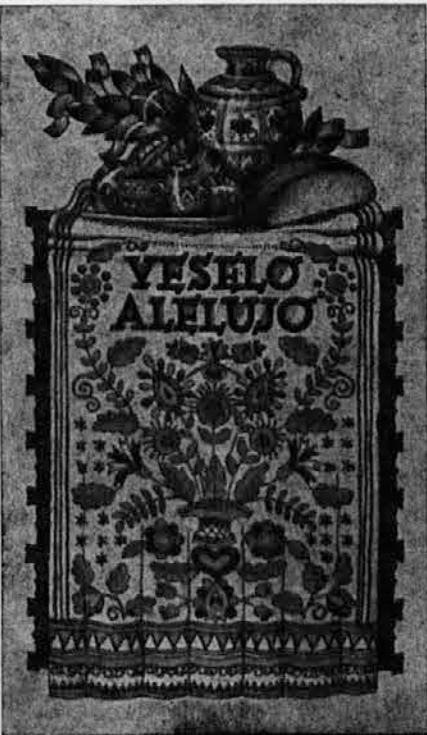
GORICA - ul. Brigata Pavia, 46 Tel. 84941

GOSTILNA
SOBAN

JAMLJE Tel. 75044

Nabirka za katoliški tisk na Goriškem 1983	
Gorica:	
Stolnica	324.000
Sv. Ignacij	159.000
Sv. Ivan	398.500
Kapucini	111.000
Placuta	159.000
Zavod sv. Družine	53.800
Marijine sestre na Korzu	193.000
Gabrje-Vrh	158.000
Doberdob	90.000
Devin	70.000
Jazbine	37.000
Jamlje-Dol	35.000
Mavhinje-Sesljan	235.000
Nabrežina	350.000
Rupa-Peč	229.000
Štandrež	210.000
Števerjan	180.000
Skupno	2.992.300

★ Nabirka za katoliški tisk na Tržaškem 1983	
Sv. Križ	330.000
Sv. Ivan	285.000
Opčine	274.000
Rojan	244.000
Novi sv. Anton	234.000
Sv. Jakob	170.000
Dolina	157.000
Bazovica	133.500
Salezijanci, Istrska ul.	130.500
Mačkolje	130.000
Škedenj	123.000
Prosek	120.000
Zavljje	115.000
Boljunec	110.000
Barkovlje	86.250
Katinara	80.000
Kolonkovec	77.000
Boršt	67.000
Kontovel	66.000
Repentabor	65.000
Sv. Barbara	57.000
Ricmanje	50.000
Sv. Ana	36.500
Podlonjer	30.000
Trebeče	22.000
Pesek	20.000
Skupno	3.212.750

★ SVETOIVANSKI CERKVENI ZBOR
vošči slovenski župnijski skupnosti pri
Sv. Ivanu veselo veliko noč!

TRGOVINA JESTVIN
PRI DUŠANU
Sovodnje ob Soči Tel. 882060

GOSTILNA
»RUBIJSKI GRAD«
(pri Brunotu)
Sovodnje ob Soči Tel. 882034

URARNA IN ZLATARNA
MALALAN
Opčine - Proseška 5 Tel. 211465

Vse najboljše za veliko noč 1983 želijo :

TVRDKA

FLORIJAN VETRIH

Olja za kurjavo in tekoča goriva za centralno kurjavo, motorno olje Chevron

GORICA - ul. Lantieri, 5 - Tel. 84527

MOŠA - ul. Isonzo, 23 - Tel. 80160

GASTRONOMSKI MARKET & C.

MOSSA - ul. Isonzo, 19

Tel. 80394

Velika izbira mesa, mesnih izdelkov, perutnine ter divjačine in rib na drobno in na debelo. Cene ugodne - Odprto vsak dan razen ob ponedeljkih od 8.30 do 12.30 in od 15. do 19. ure. Obiščite nas! Odšli boste močno zadovoljni!

HOTEL BLED

Lastnik: Vinko Levstik

Udobne sobe - Parkirišče - Restavracija - Slovensko osebje

ROMA - RIM

Ul. S. Croce in Gerusalemme, 40

Tel. (06) 777102

GOSTILNA »PRI MIROTU« (DA MIRO)

(Mara Možina)

SOVODNJE OB SOČI

Tel. 882017

GOSTILNA

DEVETAK

VRH SV. MIHAELA

Tel. 882005

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA

JAZBEC RENATO

NABREŽINA

Tel. 200174

TRGOVINA JESTVIN

BAK ANTON

Trst - ul. San Cilino, 34

Tel. 54304

O NJEM PRICUJEJO ...

L. S. Speciani, zdravnik za rakasta obolenja: *Nihče ne bo zvedel za vse tiste, ki so bili rešeni infarkta, želodčnega čira in drugih bolezni po zaupljivi molitvi, da, tudi po dobri spovedi, ki prinaša mir. Današnja neusmiljena civilizacija nam nudi vsega, razen najvažnejše, zato pušča v dušah praznoto. In to je najhujše zlo.*

Anthony Quinn, filmski igralec: *Vedno sem iskal resnico in zadnji vzrok vsem stvarim. Zato bistro opazujem naravo in čitam sveto pismo, ki pravi, da mora človek živeti od svojega truda.*

L. Pavarotti, operni pevec: *Sem katoličan in trdno prepričan, da človek ne more živeti brez vere. Seveda imam tudi verske dvome, ki jih skušam rešiti ob pomoči oseb velike vere kot je npr. papež Wojtyła. Bog mi je dal lep glas, zato rad dajem na tihem milijone v dobrodelne namene.*

Nina Hagen, pevka rock glasbe: *Začutila sem potrebo po tihoti in zbranosti. Moj ideal je sedaj Marija. Zavračam spolno izživiljanje in si želim duhovnih užitkov. S prisluženim denarjem od nastopov nameravam ustanoviti v Afriki center za lačne.* **B.B.**

Kmečka banka Gorica
Kmečko delavska posojilnica
v Sovodnjah
Kmečko obrtna hranilnica
v Doberdobu

Hranilnica in posojilnica na Opčinah

Kmečka in obrtna hranilnica
in posojilnica - Nabrežina

Tržaška kreditna banka d.d. Trst
Banca di Credito di Trieste S.p.A.

Dva uspela koncerta

Koncert Lorenz-Bergant v goriški stolnici

SKPD »Mirko Filej« že vrsto let organizira v našem mestu koncerte, na katerih nastopajo slovenski glasbeni ustvarjalci. Nameni teh večerov se izražajo v težnji, da bi današnjega človeka obogatili z vrednotami glasbenega ustvarjanja, da bi ga tako rekoč povezali s sočlovekom v iskanju skupnega utripa, utehi in miru, da bi ga približali čudovitemu svetu glasbe in, še posebej, seznanili s slovenskim glasbenim utripom.

Na koncertu, ki je bil v četrtek 24. marca v goriški stolnici, sta sodelovala slovenska glasbenika, ki sta priznana v mednarodnem merilu. To sta violinist Tomaž Lorenz, član tria Lorenz in vrhunski slovenski organist Hubert Bergant.

Na začetku sporeda sta predstavila Corellijevo sonato op. 5 v e-molu, ki sta ji dala »klasično« formo in dosledno interpretacijo; skladbo sta podala v takem ravnesju in s tako precizno ritmiko, da je zazvenela v vsej polnosti in čaru. Sledila je sonata v g-molu G. F. Händla, ki je bila v prvem delu gotovo najbolj dragocen bisser, ki je v svoji veličastnosti presunila publiko; očarljiv je bil predvsem njen tretji odstavček, Adagio, pri katerem sta izvajalca »spregovorila« blesteče in suvereno. Prvi del se je zaključil s manj znanim, a zaradi tega nič manj prepričljivim avtorjem; F. Benda je verjetno za večino poslušalcev ne najbolj popularen skladatelj, a njegova sonata v a-molu je zapustila prijeten vtis.

Letošnji Prešernov nagajenec, eden izmed najboljših sodobnih skladateljev, Primož Ramovš, je bil avtor skladbe, ki je bila prva na programu v drugem delu. Kantileno za violino in orgle, ki jo je Ramovš napisal lani nalašč za duo Lorenz-Bergant, sta slovenska virtuoza ponudila v presenetljivi izvedbi, tako po tehnični kot interpretativni plati; gre za skladbo, ki v modernističnem slogu in s presunljivo govorico priključuje sodobnemu človeku vtis mistične stvaritve, vtis iskanja novega v duhovnem svetu, v prepletanju »razburljivih« in umirajočih stavkov, v tako široko zasnovani paleti najrazličnejših zvokov, po drugi strani pa v preprosti glasbeni govorici. Gotovo je ta skladba najboljše »razdražila« poslušalce in zapustila neizbrisljiv vtis.

Zadnja točka na sporedu je bila Sonata

religiosa za violino in orgle op. 7 J. Slavenskega, originalna skladba med klasiko, bi lahko rekli, in moderno zasnovano kompozicijo. Tudi pri tej skladbi sta Lorenz in Bergant dokazala svoje mojstrsko izvajanje, subtilno zlitost in še zlasti prepričljivo interpretacijo.

Hvaležni moramo biti goriškemu društvu, ki bo gotovo tudi v bodočnosti poskrbelo za tovrstne večere. - L. Č.

Koncert komorne glasbe v Katoliškem domu

V torek 22. marca zvečer je bil v veliki dvorani Katoliškega doma koncert komorne glasbe, ki ga je priredil Smrek. Goriški publiko so se prvič predstavili v skupnem nastopu trije mladi glasbeniki z Goriškega: flautistka Maria Teresa Tomatis, klarinetist Giovanni Tomatis in pianist Hilarij Lavrenčič. Izbor skladb je zajemal različna glasbena obdobja.

Prvi na vrsti sta bili sonati za flavto in klavir G. F. Händla in J. S. Bacha. Medtem ko je iz Händlove sonate vela baročna barvitost in uglaženost, je Bachova sonata takoj nakazala globoko logiko svojega strukturnega členjenja. Izvedba je bila zvesta in natančna, klavir je lepo nadomeščal klavičembalo, čeprav je flauti pri Bachu manjkalo odločilne zvočne sile. M. T. Tomatis se je šolala v Gorici in lani diplomirala na konservatoriju »J. Tomadini« v Vidmu pod vodstvom prof. Blasca.

Tudi G. Tomatis je študiral v Gorici v razredu prof. Urdana in diplomiral v Vidmu leta 1981. Na glasbenem večeru je predstavil najprej Ario za klarinet in klavir A. Roussela. Zabrisano impresionistično atmosfero je obvladal v dognanem izrazu. V koncertu v f-molu za klarinet in klavir ni mogel ustvariti polnega učinka, kajti skladba je bila transkripcija koncerta za klarinet in orkester. Kljub temu pa je Tomatis, posebno v Adagiu, pokazal vso svojo lirsko navdahnjenost.

Najbolj je v programu zablestela Sonata za flavto in klavir F. Poulencja, ki je s svojo klasično strukturo, a modernim stilnim izrazom prevzela občinstvo. Izvajalca sta tu pokazala velike tehnične in interpretativne sposobnosti ter dosegla visoko stopnjo uigranosti. Pianist Hilarij Lavrenčič, ki je z izredno pazljivostjo spremljal oba solista, je študiral v Gorici v razredu profesorice Lipizer in diplomiral na konservatoriju v Vidmu.

bo delo odvijalo na dveh tirnicah: na eni strani poglobitev in pregled duhovnega življenja vsakega posameznika in celotne tržaške Cerkve. Na drugi strani je delo v družbi, ki je pravzaprav le zunanji odraz duhovnosti vsakega človeka. Pri tej pobudi aktivno sodelujemo tudi Slovenci. Obetamo si številno udeležbo slovenske mladine. Vsakdo bo imel priložnost poglobitve v eno izmed sledečih tematik:

- molitev in meditacija,
- evangelizacija in človekov napredek,
- ekumenizem in dialog,
- prijateljstvo in ljubezen,
- mir in razvoj,
- prostovoljno delo in delo v družbi,
- emarginacija in nova uboštva,
- šola in mladinska kultura,
- delo in brezposelnost.

Celotni program bo objavljen v prihodnji številki. Ob tej priložnosti vabimo vse mlade, ki živijo v naši škofiji, da se zagotovo udeležijo tega za nas tako važnega srečanja.

M. K.

tržaške novice

Sveto leto v tržaški škofiji

V soboto 26. marca zvečer je tržaški škof Bellomi v stolnici sv. Justa odprl sveto leto za tržaško škofijo. Za svetoletni cerkvi je določil stolnico sv. Justa in Marijino cerkev na Vejni.

Priporoča, naj posamezne župnije v teku leta organizirajo svetoletna romanja v ti cerkvi. V postnem času — in sicer na posamezne nedelje — bo vsak dekanat (6) organiziral romanje k Sv. Justu. Pri tem romanju bo navzoč g. škof. Za praznik Marije od zdravja (21. nov.) in med devetdnevno pred praznikom bo mogoče sprejeti svetoletni odpustek v cerkvi Marije Velike v starem mestu, na praznik in na vigilijo Vnebovzeta pa na Repentabru in v Starih Miljah.

Nazadnje priporoča g. škof, naj vsaka župnija ob primernem dnevu (npr. opasilo) pripravi skupno slovesnost, pri kateri bo mogoče prejeti popolni odpustek. Priprava na to slovesnost naj bo res temeljita, zlasti naj bo dobro poskrbljeno za sveto spoved.

Škofovski posvečenje pri Sv. Justu

Msgr. Eugenio Ravignani, novo izvoljeni škof za Vittorio Veneto, bo prejel škofovski posvečenje v Trstu 24. aprila, na nedeljo za duhovne poklice. Posvečenje bo v stolnici sv. Justa ob 16. uri. Posvetil ga bo tržaški škof Bellomi.

Seja deželnega tajništva SSK

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti je na svoji zadnji seji v sredo 3. marca pretresalo številna vprašanja, ki so sedaj v ospredju splošnega političnega zanimanja in še posebej tista, ki neposredno zadevajo slovensko narodno skupnost.

Med temi naj omenimo okroglo mizo o perspektivah razvoja področja Beneške Slovenije v Špetru, pri kateri so sodelovali predstavniki demokratičnih strank na deželni ravni. Za SSK je nastopil podtajnik Miro Gradnik, ki se je med drugim zavzel za razvoj kmetijstva in kmečkega turizma ter uresničitev nekaterih industrijskih pobud.

Tajnik Andrej Bratuž je poročal o srečanju s predstavniki PPTT in SVP iz Trenta oz. Bocna, o srečanju manjšinskih predstavnikov z delegacijo hrvaškega sabora v Gorici ob koncu njenega obiska v naši deželi, o bližnjem uradnem obisku SSK pri SZDL Slovenije ter o doseženem dogovoru med strankami deželne večine o ohranitvi sedanjega volilnega zakona, ki omogoča tudi manjšim strankam izvolitev zastopstva v deželni svet.

V razpravo, ki je sledila so posegli predsednik Dolhar ter člani Maver, Paulin, Tul, Brešan, Gombač, Terčon in Jevnikar. Med drugim je bil govor o zadnjem občenem zboru Kmečke zveze in odmevih nanj ter o programu za deželne volitve.

SSK o političnem in gospodarskem položaju

Pokrajinski izvršni odbor SSK v Trstu je na seji v ponedeljek 21. marca obravnaval krajevni politični in gospodarski položaj, ki ga označujeta precejšnja zmedenost in nejasnost, kar se posledično odraža tudi v odnosu do slovenske narodne skupnosti in njenih pravic.

Takšen zaprt odnos je trenutno opazen zlasti v tržaškem občinskem svetu, ki že nekaj tednov odlaša z izvolitvijo zadnjega

predstavnika v občinsko gradbeno komisijo. Kot znano, se za to mesto odločno poteguje SSK, ki je edina predlagala Slovenca v ta važni organ v zvezi z izdajanjem dovoljenj za gradnje ali popravila hiš in druge podobne posege. Na žalost pa se ugotavlja, da se vsi delajo gluhe in se javno nečesto opredelijo za slovenskega predstavnika v omenjeno komisijo.

Na seji tržaškega občinskega sveta v petek 18. marca je svetovalec SSK prof. Lokar obširno govoril o urbanističnih problemih in sestavi gradbene komisije, a zaradi pozne ure ni prišlo do zadevnega glasovanja.

V zvezi s težkim gospodarskim stanjem pa izvršni odbor SSK ugotavlja, da politične sile vse preveč demagoško nastopajo in govorijo. Odras takšnega stanja je tudi zadnja zaostritev sindikalnega boja za ohranitev delovnih mest v škedenjski železarni Terni z ustrežno modernizacijo obrata in preusmeritvijo proizvodnje. To je tudi po mnenju SSK edini izhod iz sedanjega položaja. Zato morajo pristojni krogi jasno spregovoriti, kakšne načrte imajo glede prihodnosti te tradicionalne tržaške industrije, ne pa se z neuresničljivimi obljubami izmikati odgovornostim.

Demagogija in predvolivno manevriranje

Izvršni odbor Slovenske skupnosti v Trstu je na svoji seji 28. marca obravnaval predvsem položaj na tržaški občini in pokrajini, kjer je bila v preteklih dneh razprava o predloženih resolucijah z zahtevu po odstopu manjšinskih odborov Liste za Trst in laikosocialistov.

V pokrajinskem svetu je opozicija s tremi takšnimi resolucijami preglašovala odbor, kar predstavlja nezaupnico, čeprav zakon ne predvideva obveznega odstopa odbora. Na to se je skliceval tudi predsednik in izjavil, da odbor ne misli odstopiti, čeprav so pred leti tudi socialisti in laične stranke glasno zahtevale odstop župana Cecovinija, ko je ta prejel podobno nezaupnico. Ne glede na demokratično pravico vsake stranke, da postavlja svoje zahteve, izvršni odbor SSK meni, da nekatere sile vodijo take politične akcije, ki mejijo na demagogijo in močno občutijo predvolivno ozračje, zato širša javnost vedno bolj pasivno in skeptično sledi časopisnim polemikam in izgublja zaupanje v izvoljene institucije.

Da gre predvsem za predvolivno manevriranje, se je pokazalo na zadnji seji občinskega sveta, kjer so bile tudi predstavljene štiri zahteve po odstopu odbora, vendar glavni predlagatelj niso bili polnoštevilno prisotni in niso bili pripravljeni na dosledno in takojšnjo diskusijo, saj so bili, recimo svetovalci PCI za odložitev zadevne razprave. To je izrabila Lista, ki je proti svoji dosedanji praksi odlaganja izsilila takojšnje glasovanje, ki je bilo za-

njo ugodno, in si sedaj kuje iz tega politični kapital. Na žalost se je tako maščevala nepriljubljenost opozicijskih sil.

Slovenska skupnost se je pri tem vprašanju dosledno ravnala v skladu s sklepom zadnjega pokrajinskega kongresa, po katerem do deželnih volitev ne išče novih zavezništov. Poleg tega SSK ugotavlja, da so pobudniki zadnje akcije proti manjšinskima odboroma nastopali povsem ločeno, brez iskanja skupnih imenovalcev, kar dokazuje, da so zasledovali zgolj svoje interese.

»Našim mamicam v veselje« v Finžgarjevem domu

»Mamica«, najlepše cvetje zate dala je pomlad. Mamica, zraven pa še srček moj, da bo vedno tvoj, mamica.« S tem besedami in šopkom pomladanskega cvetja je recitatorka začela prireditev »Našim mamicam v veselje«, ki je bila v nedeljo popoldne v Finžgarjevem domu na Opčinah.

Prvi so nastopili malčki otroškega vrtca z Opčin. Otroci vzljubijo petje že v vrtcu, posebno če jih k temu uvajajo vzgojiteljice. Svoje pevsko znanje so najmlajši pokazali, ko so pod vodstvom učiteljice Magde Sosič zapeli nekaj pesmic.

Sledil je otroški pevski zbor »Vesela pomlad«. Predstavil se je v celotnem sestavu. Starejšim članom so se pridružili novi, ki so tokrat prvič nastopili. Ubrano so zapeli »Mamica«, »Zajček«, »Marjetica in čebelica« ter »Mamici«. Pesmi sta napisala Jakob Jež in Dragica Sojer. Nato še Miheličeva in Galovo »Trije petelinčki«, ljudske »Šmentana muha« v priredbi Mira Kokola, »Sonce čez hribček gre« v Svarovi priredbi, »Oj lepo je res na deželi« v priredbi Vilka Ukmarja ter »V šolo« Radovana Gobca. Nastop so zaključili z »Domovino« Tomaža Habeta. Zbor je vodila Lucija Cač, sodelovala sta še David Lenisa pri klavirju in Martina Ozbič s flavto.

Za prijetno vzdušje pa so poskrbeli mladi igralci z igrice »Torta za mamo št. 2«, ki jo je napisala in režirala Lučka Susič. Prireditev je zaključil Ansambel TAIMS, ki je zaigral nekaj valčkov in polk iz zbirke domače zabavne glasbe. Celotni program je povezoval Mitja Ozbič. - N. S.

Družinska sreča

Mario in Stojana Sosič je osrečilo rojstvo prvorojenca Adrijana. Staršema iskreno čestita, malemu Adrijanu pa želi sreče in zdravja cerkveni pevski zbor »Sv. Jernej« z Opčin.

Življenjski jubilej

V četrtek 24. marca je praznovala pri Sv. Ivanu v Trstu 90-letnico življenja Mara Rudolf vd. Černigoj. Ob tem lepem jubileju ji iskreno čestitajo svetoivanski prijatelji.

Neprestana rast redovne družbe m. Terezije

Število misijonark krščanske ljubezni, ki jih je ustanovila m. Terezija, stalno raste. Leta 1950 jih je bilo 12 in so vse bivale v Kalkuti. Danes jih je 1.550, novink je 440 in postulantik 100. Živijo v 215 redovnih hišah. Polovica jih živi v Indiji, druge so po vseh predelih sveta.

Aktivnost skavtizma v Trstu

Slovenska zamejska skavtska organizacija v Trstu raste v zadnjih letih ne le po obsegu (trenutno vključuje pri nas največje število mladine), ampak tudi kvaliteto, kot lahko vidimo iz njenega bogatega delovanja.

V zadnjih mesecih je skavtsko vodstvo, poleg vsakotredenskih sestankov posameznih vodov, priredilo številna srečanja, namenjena skupnim aktivnostim. Smučarski izlet in pustovanje sta bili priložnosti ne le za športno rekreacijo, ampak tudi za spoznavanje in prijateljsko povezovanje članov z vse Tržaške. Za pripravo na velikonočne praznike pa sta s. Cecilija s člani srednje starostne veje, g. Nemač pa z najmlajšimi skavti ob filmih vodila spontan razgovor o verskih vprašanjih.

Toda medtem ko so lani slovenski zamejski skavti praznovali pomembno obletnico — trideseto leto svoje ustanovitve v Trstu, so se letos pridružili skavtom vsega sveta s praznovanjem obletnice rojstva ustanovitelja Roberta Baden Powella. Njihov »Dan spomina« (tako ga imenujejo skavti po vsem svetu) se je v nedeljo 6. marca začel v Marijinem domu pri Sv. Ivanu z govorom nove načelnice skavtinj Eve Fičur. Ob njenih besedah in filmu o življenju R. B. Powella smo lahko obnovili vrednote, iz katerih je skavtizem nastal. Ista vzgoja je še danes, po 76 letih, aktualna in mladi vseh narodov se posvečajo skavtizmu in vanj verjamejo.

»Dan spomina« se je nadaljeval z umetniškimi filmi Marjana Jevnikarja o lanskem taborjenju in jurjevanju in se seveda zaključil s tipično skavtskimi humorističnimi prizorčki. Po programu je bila vsem na ogled zanimiva skupna razstava o kraških jamah, sad večmesečnega raziskovalnega dela posameznih vodov. Tudi preučevanje narave, ki nas obdaja, namreč spada k skavtski metodi vzgajanja.

Naj iz delovanja veje najstarejših roverjev in popotnic povemo še, da je poleg okrogle mize o mladinski angažiranosti v slovenskih društvih, proslavila »Dan spomina« skupno z italijanskimi tržaškimi skavti (AGESCI). Naj poudarimo, da je bilo dvodnevno srečanje z italijanskimi sovrstniki, ki se je odvijalo v pravem skavtskem vzdušju, posvečeno razgovoru o problemih, ki jih ustvarja obstoj slovenske manjšine. S tem je bil pri nas opravljen pomemben korak k uresničenju B. Powellove ideje, po kateri more prijateljska vez med skavti vseh narodnosti odstraniti morebitne medsebojne konflikte in nasprotstva.

O bodočem delovanju tržaškega skavtizma pa naj povemo, da bo na veliki petek že običajni križev pot v Glinščici. Skrbno se že vsi pripravljajo na vse ostale aktivnosti (izleti, jurjevanje, poletna taborjenja itd.), ki bodo predvsem v naravi.

Breza

Hellenblut (Sveta Kri) in Grossglockner sta glavni cilj skupnega tržaškega romanja, ki bo od ponedeljka 4. do petka 9. julija letos. Vpisovanje se zaključil za veliko noč

goriške novice

Oljna nedelja v Števerjanu

Ceprav smo v noči od sobote na nedeljo zaradi legalne ure spali eno uro manj, smo se Števerjanci na oljno nedeljo zbrali v zelo lepem številu na trgu pred cerkvijo pri glavni maši ob 10. uri. Naš župnijski upravitelj dr. K. Humar, ki je vedno poln novih idej in prijemov, je za letos organiziral blagoslovitev oljnih vej in butaric v veliki dvorani Sedejevega doma.

Bilo je lepo sončno jutro. Skozi velika okna dvorane je jutranje sonce obsijalo s svojimi žarki duhovnika in zbrane vernike. V bežnem trenutku mi je stopila pred oči slika Gregorčičeve »Oljke«, kjer pesnik ponazarja samega sebe pred oltarjem na oljno nedeljo, ki »Odrasle zreš in otročiče, nesoče oljkove snopce, če ne, mladike oljne vsaj, svetilke zdi se oljkov gaj.«

Duhovni gospod je imel na navzoče lep nagovor kot uvod k praznovanju oljnice. Razvila se je procesija po trgu v cerkev, kjer je bila maša z velikonočnim obhajilom. Moram povedati, da je v Števerjanu že stara tradicija, da je na oljno soboto zvečer velikonočna spoved z več spovedniki.

Drugo novost so letos vpeljali otroci, ki so prinesli k blagoslovu lične butarice iz oljnih in lovorjevih vej, pomešanih s pomladnim cvetjem. Vse otroške butarice so bile lepe, a najlepši med vsemi (po mojem okusu) sta bili butarici Kristine Bednarikove in Jurija Hledeta. Otroci, le pogumno naprej, prihodnje leto bodo nagajane najlepše butarice. Vsem, ki so pripomogli k uspehu cerkvenega praznika, najlepša hvala! - a. g.

V župnijski dvorani »A. Gregorčič v Stan-drežu bo v četrtek 7. aprila ob 20.30

KOMORNI KONCERT

Nastopajo Maria Tomatis, flavta; Giovanni Tomatis, klarinet; Hilarij Lavrenčič, klavir.

Seja števerjanskega občinskega sveta

V petek 18. marca se je sestal števerjanski občinski svet, ki je odobril načrt za gradnjo novega športnega objekta na šolskem dvorišču; gre za igrišče na odprtem za odbojko in košarko. Igrišče bo seveda razsvetljeno za večerne tekme ter bo imelo vse ostale pritlikline. Občina bo tako zadostila željam naših športnikov (saj jih imamo kar lepo število, ki se udeležujejo v ekipah goriške Olimpije), da bodo lahko vadili v domači občini. Načrt predvideva še ureditev igrišča okrog šole in notranjo opremo. Dela bodo stala 300 milijonov lir, ki jih je občina prejela od dežele kot podporo v okviru zakonov za razvoj potresnih področij.

Župan, ki je vodil sejo, je v svojem poročilu povedal, da se bodo kmalu začela dela za novi števerjanski vodovod. Cevi je namreč podjetje že dostavilo na različna mesta. S tem bo tudi rešen poredni problem dobave vode Števerjanu. Ta slednja dela skupno s prejšnjimi bodo stala približno milijardo lir.

Svet je nadalje ratificiral nekatere sklepe, kakor potrditev v službi dveh nameščencev za tekoče leto v soglasju z zakonom o potresnem področju, ter nekatere plačila za opravljena dela. Sprejel je v službo za dobo dveh let kot šolsko postrežnico Franko Mačus na podlagi zadevnega deželnega zakona.

Občinski možje so nato porazdelili letni deželní prispevek 14 milijonov lir in sicer za stroške prevozov šolskih avtobusov ter šolske kuhinje, vsoto 4 milijone in pol pa za revne občane. Prejeli bodo okrog 100.000 lir na osebo. Povišal je honorar občinski knjižničarki. Zaključil se je dogovor med občino in lastniki zgodovinske stavbe na Jazbinah, da bo ostala zgradba nespremenjena za dobo 15 let. Obnovljena bo na podlagi deželnega zakona. Na seji so bili prisotni vsi svetovalci. Sklepi so bili sprejeti soglasno.

Sovodnje

Drugi redni občni zbor društva prostovoljnih krvodajalcev. Bil je v petek 25. marca v gostilni Ožbot v Ruplji. Predsednik društva Branko Černic je med gosti pozdravil župana sovodenjske občine Vida Primožiča in ga povabil, naj vodi občni zbor. Župan je vabilo sprejel in zasedel društvu obilo uspeha pri človečanski akciji, ki jo opravlja. Branko Černic je spo-

ročil pozdrave pevskega zbora Rupa-Peč, katerega člani se zaradi nastopa na reviji Primorska poje občnega zbora niso mogli udeležiti ter posredoval pozdrave predsednika odseka krvodajalcev iz Doberdoba, ki je bil zaradi obveznosti zadržan. B. Černic je zlasti poudaril pomen in cilje organizacije, ki si jih je odsek zadal ter zaključil svoja izvajanja z verzi domačina Franja Rojca, ki ponazarjajo krvodajalca: »Iz žile v žilo, ljubeče do srca.«

Tajnica Marinka Batič je orisala triletno dejavnost odseka od zadnjega občnega zbora 16. nov. 1979, ki je bil na Vrhu. Podala je število članov in kolikim se je dalo kri. Pri tem je člane opozorila, naj ne uživajo preveč hrane in pijače, ker to onesposobi človeka za darovanje krvi. Nadalje je poročala o raznih predavanjih, praznovanjih, srečanjih in izletih, ki jih je odbor pripravil za pridobivanje novih članov. Omenila je težave, ki jih ima odsek od svoje ustanovitve 2. okt. 1977 z iskanjem društvenega prostora. Potrkalo se je že na razna vrata, a zaman. Tudi s strani občinske uprave ni bilo pravega odziva. Odbor že več časa čaka na sprejem in razgovor pri občinskih upraviteljih. Svoje seje ima v zasebni hiši pri poštvalnem članu Ivu Boškiju v Gabrjah. Po-buda odseka, da bi prišlo do ustanovitve odseka krvodajalcev tudi v Števerjanu, do sedaj ni uspela.

Blagajniško poročilo je podal Oskar Jur-en, Benjamin Černic je poročal v imenu nadzorstva, novo listo je predstavil Marjan Černic. Novi delovni odbor ima 13 članov, nadzorni odbor tri in prav tako razsodišče. Posamezne funkcije bodo porazdelje-ne na prvi seji. - Remo Devetak

Števerjan

V četrtek 17. marca se je sestalo tajništvo goriške SSK z odborom števerjan-ske sekcije, da udeleženci skupaj pregledajo nekatere probleme, ki posebej zani-majo briško občino, pa tudi probleme, ki zadevajo splošno politiko slovenske stran-ke na Goriškem. Sestanek je vodil pokra-jinski tajnik Marjan Terpin. Med drugimi so bili prisotni tudi župan S. Klanjšček z občinskimi odborniki Mužičem, Terpinom, Komjancem in Skokom. Sestanka sta se udeležila tudi dr. Damijan Paulin, odbor-niki goriške občine, Marija Ferletič, pokrajinska odbornica za kulturo, in Hadri-jan Corsi, predsednik Briške gorske skup-nosti.

V razpravi so se člani dotaknili zlasti občinskih problemov, ki bodo na dnevnem redu na prihodnji občinski seji, in spre-jeli stališča, ki jih bodo zavzeli naši sve-tovalci. Posebej je tekla beseda o priklju-čitvi števerjanskega vodovoda h goriškim občinskim podjetjem, ker so nastale ne-katere težave birokratične narave. Prav-te dni bodo tudi začeli polagati po ščed-nem nove cevi, ki bodo dovajale vodo v Števerjan po novi poti in bodo tako od-stranjene ovire, ki so jih predstavljale črpalke na Oslavju. Razpravljali so o po-toku Barbačni, kjer je vse pripravljeno, da bi potok dobil ustrezno rešitev, ven-dar so se tudi tu pojavile težave, ki jih je iznesel Genio civile iz Gorice.

G. Gradnik je predstavil problem Zdrav-stvene enote, v kateri zastopa našo stran-ko in naše ljudi. Domenili so se za stališča, ki naj jih zastopa v tej ustanovi.

Ob koncu so načeli razpravo o bližnjih deželnih in pokrajinskih volitvah, na ka-terih se moramo Slovenci zopet uveljaviti. Če bi na teh volitvah Slovenska skupnost ne uspela in ne izvolila svojih predstavnikov, bi to bil hud udarec za vso sloven-sko manjšino v Italiji, ne glede na poli-tične razlike. Zato je potrebno, da se za-povoljno rešitev zavzamemo prav vsi.

Smrt primorskega rojaka

Iz Hamiltona v Kanadi je prispela žalostna vest, da je tam po kratki bolezni umrl v starosti 59 let naš primorski rojak Zdravko Čopič. Bil je zvest naročnik našega tednika. V Hamilton se je odselil leta 1950. Med vojno se je, kot večina pri-morskih Slovencev, z najlepšimi ideali pri-družil osvobodilni borbi. Domotožje ga je v zadnji zimi vojne prignalo čez ledeno Sočo domov, a na poti so ga Nemci zajeli in ga poslali v zloglasno taborišče Dachau. Tu je dočakal konec vojne in osvoboditev. Prek Jugoslavije se je vrnil domov in se kmalu nato izselil v Kanado. Sestra Albi-na ga je v minulem poletju obiskala, ne sluteč da se od njega poslavlja za vedno. Bratu Ivotu in sestrama Albini in Ma-rici izreka Katoliški glas kakor tudi vsi prijatelji in znanci najgloblje sožalje.

S.K.D. »Hrast« vabi na velikonočni ponedeljek 4. aprila na tradicionalni

PRAZNIK POMLADI

V DOBERDOBU

10.00 začetek praznika
11.00 odprtje slikarske razstave Andreja Košiča in foto odseka K. D. Jezero »Predmeti govorijo«
14.30 ex tempore za vrtec in osnovno šolo
16.30 se začne kulturni program; nastopita moški zbor Fantje izpod Grmade in mešani zbor Coral di Lucinis iz Ločnika. Sledi ples ob zvokih ansambla Supergroup.
Deloval bo dobro založen buffet s specialitetami na žaru in domačo kapljico.

Šport

DEZELNO PRVENSTVO DECKOV

OLYMPIA KOŠIČ - MANIAGO 3 : 0
(15 : 4, 15 : 0, 15 : 1)

OLYMPIA KOŠIČ - INTER 0 : 3
(12 : 15, 10 : 15, 12 : 15)

Olympia: Terpin A., Špacapan I. in S., Cotič I. in R., Košič, Podveršič, Maraž.
V soboto 26. in nedeljo 27. marca se je Olympia Košič udeležila deželnega prvenstva deckov v San Giovanni al Natisone. V prvi tekmi so prepričljivo premagali predstavnike pordenonske pokrajine, tj. ekipo iz Maniaga. Nasprotniki se sploh niso mogli uspešno zoperstavljati Goričanom. Poleg tega so Goričani igrali zelo zbrano in umirjeno.

V nedeljo so se fantje Olympie Košič pomerili s tržaškim Interjem, ki je prejšnjega dne gladko odpravil videmskega predstavnika Pav Natisonia prav tako s 3 : 0. Žal so bili Tržačani premočni za mlade Goričane. Tržaška ekipa je že vrsto let deželni prvak in razpolaga z res odličnimi igralci. V vrstah Interja igra Longo, ki je državni reprezentant mladincev. Ekipo sestavljajo predvsem visoki igralci, ki igrajo zlasti na mreži, medtem ko so Goričani nižji.

Goričani so se v tej tekmi zares izkazali in se potrudili predvsem v obrambi. Že v začetku je bilo jasno, da ne bodo igrali podrejene vloge. Z veliko borbenostjo so večkrat spravili v težave nasprotnike, saj so v vseh treh nizih tudi vodili. Takrat pa je prišla na dan izkušnost Longa in tovarišev.
Kljub temu so Goričani zadovoljni, saj so osvojili drugo mesto v deželi in so se v zadnji tekmi dobro izkazali, za kar vsi zaslužijo pohvalo. - G. R.

DAROVİ

Za Katoliški glas: Ivanka Zavadlav, Stan-drež 10.000; M. S., Videm 27.000; Vinko Beličič, Trst 25.000; Sterbene, Avstralija 5.000; Franciška Košuta, Sv. Križ v spom-in svojih rajnih 5.000 lir.

Za Katoliški dom: M. S., Videm 50.000; družbenica 50.000; Marijina družba 24.000; N. N., duhovnik 100.000 lir.

Milka Goričan, Gorica: velikonočni pirh cerkvi sv. Ivana v Gorici 50.000, za cerkev v Ankaranu 10.000 in za Našo pot 10.000 lir.

N. N., Podgora: za lačne po svetu in za gobavce po 50.000 lir, za Alojzijevešče 15.000 in za Katoliški glas 5.000 lir.

Za cerkev v Števerjanu: učitelj štever-janske šole namesto cvetja na grob Pepce Pintar vd. Klanjšček 50.000 lir.

Za poimenovanje šole v Števerjanu: Ma-rija Perat 10.000; Ana Martinčič 10.000 lir.

Za poimenovanje šole v Ruplji (1. seznam, Peč): Albin Kovic 20.000; Sandro Carli 10.000; Peric Ludvik 5.000; Sergio Costan-tini 10.000; Erminio Dottori 10.000; Vitko Čevdek 15.000; Branko Kovic 5.000; Oskar Pahor 10.000; Katarina Tomšič 6.000; Zorka Cotič 5.000; Guido Zotti 10.000; Ciril Cijan 2.000; Čevdek Marija 10.000; Vladimir Ma-lič 10.000; Vinko Tomšič 50.000; Edgardo Stanzani 5.000; Anna Colussi 10.000; Jožef Lavrenčič 10.000; Romano Čevdek 50.000; Draga Malič 2.000; Albin Florenin 10.000; Viktor Čevdek 10.000; trgovina Semolič, Gorica 10.000; Adrijana Malič 20.000. Imena darovalcev iz Rupe objavimo prihodnjič.

Za Marijin dom v Rojanu: družina Pu-pulin ob obletnici smrti malega Marka 50.000 lir.

Za kapelo p. Leopolda v Domju. N.N. P.P. v spomin svojih dragih pokojnih 200.000 lir.

Zo Sv. goro: Marija Ipavec v spomin pok. brata Evalda 50.000; N. N., Trst 100.000 lir.

Za misljone: Bogomila Švab v spomin svojih dragih staršev, sester in brata 15.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog po-vrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Radio Trst A

Sporod od 3. do 9. aprila 1983

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 10.30 Mladinski oder: »Zgodba o možu, ki je videl Boga«. 11.15 Na-božna glasba. 12.00 Narodnostni trenutek. 14.10 Nediški zvon. 14.40 Beneški kabaret, šport in glasba ter prenosi z naših kulturnih prireditev.

Ponedeljek: 9.00 Vstajenjski motivi v besedi in glasbi. 9.30 Koncertni spored. 10.30 Mladinski oder: »Vstajenje«. 11.30 Beleška. 12.00 Literarne sugestije. 13.20 Gospodarska problematika. 14.10 Svetina: »Ukana«. 14.55 Naš jezik. 15.00 Športno popoldne. 17.00 Bach: Velikonočni oratorij za soliste, zbor in orkester. 18.00 Od Milj do Devina.

Torek: 8.10 Integracija prizadetih otrok v normalni šoli. 10.10 Koncertni spored. 11.30 Beleška. 12.00 Od Milj do Devina. 14.10 Svetina: »Ukana«. 14.30 Ropotuljica. 16.00 Narodnostni trenutek. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba. 18.00 P. P. Pasolini: »Ubesedovanje«.

Sreda: 8.10 Sprehodi po tržaških pred-mestjih. 10.10 Koncertni spored. 11.00 Od-daja za prvo stopnjo osnovne šole. 11.30 Beleška. 12.00 Pod Matajurjan. 12.30 Pri-morska poje. 13.20 Manjšine med deželami in Evropo. 14.10 Svetina: »Ukana«. 14.55 Naš jezik. 15.00 Dijaška tribuna. 16.00 Do-mači obrabi. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Pianistka Ksenija Brass.

IZŠLA JE
»MLADIKA«
ŠT. 2/3

OBVESTILA

Natečaj za mestne stražnike. Goriška ob-čina je razpisala tri službena mesta. Letna plača je 3.536.000 lir ter 570.000 lir mesečna draginska doklada. Pogoji: starost od 18 do 35 let in dovršena enotna srednja šola. Nadaljnje informacije dobijo zainteresi na goriški občini.

V Škedenju bo na velikonočni ponedeljek 6. natečaj za pritrkavanje. Začetek ob 16.30.

Duhovna obnova za dekleta in žene bo v Marijinem domu v Trstu, ul. Risorta 3 od srede 13. do nedelje 17. aprila. Vodil jo bo franciški provincial p. Polikarp Brolih iz Ljubljane. Govori bodo zjutraj ob 7. uri in popoldne ob 17.30.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 300 lir, osmrtnice 250 lir, k temu dodati 18 % davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

ZAHVALA

Globoko ganjeni nad izrazi sočutja ob smrti našega dragega očeta

Alojza Makuca

se toplo zahvaljujemo posebno msgr. dr. Kazimiru Humarju, ki je skupno z doma-čim župnikom don Natalijem vodil pogrebno mašo, za besede tolažbe, ki sta jih izrekla med mašo, za občuteno petje zbora »M. Filej« v cerkvi in ob grobu, daro-valcem cvetja in vsem, ki so se udeležili pogreba.

Zalujoči sinovi in hčere z družinami

Gorica, 29. marca 1983

Ali ste kdaj pomislili, kaj vam lahko nudi vaša banka?

Obrtniki, za utrditev in razvoj vaše dejavnosti:

1. za nakup strojev in za plačilo raznih poslovnih stroškov, kredite E.S.A. z ugodno obrestno mero;
2. za gradnjo ali nakup delovnih prostorov ter za nabavo večjih strojev, kredite ARTIGIANCASSA;
3. za kratkoročne finančne potrebe, kredite z jamstvom konzorcija CON.GA.FI.;
4. za uporabo strojev in druge opreme po izredno ugodnih pogojih, leasing Italease.

Banca Agricola Gorizia
Kmečka banka Gorica

Gorica, Korzo Verdi st. 51 - Tel. 84206/07

vam ne nudi samo denarja